

ANT



H.İ. Dinamo
sosyalistlere
yapılan
işkenceleri
anlatıyor

Haftalık Dergi • 7 Nisan 1970 • Sayı 171 • 150 Krř

**BİNLERİN
KATİLLERİ
KİMLERDİR?**



• biri •

□ İntihar uçuşları

Devlet işletmelerinin kapitalist düzen içerisinde nasıl bir sorun yatağı olduğu, Türkiye'deki tek havacılık işletmesinin olan Türk Hava Yolları'nın devamlı zarar etmesiyle sabittir: Tekel durumunda olmasına rağmen THY, dünya havacılığına ayak uyduracak bir işletmecilik yapmadığı gibi, seferlerin çoğunu çürük çarık uçaklarla yapmaktadır. THY Pilotlar Cemiyeti, bir deklerasyon yayımlayarak 82 kaptan pilotun işletmedeki ek görevlerinden istifa ettiklerini ve bundan böyle ebr intihar uçuşuna zorlanan uçakların sorumluluğunu taşımadıklarını açıklamıştır.



□ Tekel'de faşist baskı

İBİB'e üye olan Tekel Fabrikaları (Cevizli) altı işçisi, aynı zamanda üye buldukları Tek Gıda İş Sendikası'nın Haysiyet Divanı'na verilmişlerdir. Polisvari sorgudan sonra Bahtiyar Kum, Mehmet Muğlacı, Aytan Çabalar, Durmuş Çakmak kesin ihraç, iki işçi de geçici ihraç cezası almışlardır. Sarı sendikamızın faşist baskıları karşısında Tekel işçileri, olağanüstü kongre için 817 imza toplamış, ancak sırtını patrona dayayan sarı sendika bu talebi reddetmiştir.

□ Tiyatro günü rezaleti

Dünya Tiyatrolar Günü'nde bütün tiyatroların halka açık olması ve yoksul vatandaşların da tiyatro görmelerinin sağlanması gerekirken, o gece tiyatrolara giden halk kapıdan geri döndürülmüştür. Bazı tiyatrolar böyle bir kural tanımadıklarını belirtirken, bir kısmı da davetiyelerin Belediye Başkanlığı emrine verildiğini söylemişlerdir. Sonuç olarak o gece tiyatrolara yine bilet ücreti ödeyebilenlerle belediyeden davetiyeye kopartılabilecek kadar dişli olan mutlu azınlık mensupları girebilmişlerdir.

□ DMM'da boykot

Beş devrimci gence 20 - 30 günlük disiplin cezaları verilmesi üzerine Yıldız Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi öğrencileri, bir günlük sembolik boykot yapmışlardır. DMM öğrencileri yayınladıkları bildiriye, şehit Battal ve Mehmet'in kaatili olduğu ileri sürülen Yaşar Şener ve Bilal Başar'ın işiyonu ile beş gencin cezalandırıldığı, oysa akademiye eylemi 2 bin kişinin yaptığı, ceza verilecekse 2 bin öğrenciyle verilmesi gerektiğini belirtmişler, ceza kararı iptal edilmediği takdirde başka eylemlere de girişeceklerini açıklamışlardır.

□ Cunta işkencesi

1969 yılı ilkbaharı ve yaz aylarında Atina'daki faşist askeri rejimi devirmeye hazırladıkları iddiasıyla tutuklanan «Demokratik Savunma Örgütü'nün üyelerinin duruşması başlamıştır. Duruşmanın ilk gününde Prof. Alexander Mangakis ile Profesör Dimitri Karayorgacis'in avukatları, sanıklara yapılan insanlık dışı işkenceleri anlatmışlardır.

□ Öğretmen göçü

Öğretmenleri «Grev ve Boykota Teşvikten yargılanan TÖS, ve İLKSEN yöneticileri, Toplu Basın Mahkemesi'ndeki duruşmalarında, «Öğretmenler mali baskı altındadır. Bu nedenle 2 binden fazla öğretmen yurt dışında işçiliği tercih etmiştir» demişlerdir. Boykota katılan öğretmenlere en ağır ceza ise Hopa'da verilmiş, Naci Çakır, Altan Küçükler, Atilla Ostar ve Vural Ural adındaki öğretmenler, il disiplin kurulu kararıyla il dışına sürülmüştür. İstanbul'da ise görevlerinden alınan 51 öğretmen, Danıştay kararı ile görevlerine dönmüşlerdir.

□ İki okul kapatıldı

Milli Eğitim Bakanlığı, bir süreden beri sürmekte olan öğrenci boykotlarını bahane ederek Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'nu süresiz kapatmıştır. Daha sonra, kraldan çok kralcı bir tutum sürdürmekte olan basiretsiz enstitü kurulu üyelerinin isteğine uygun olarak da Gazi Eğitim Enstitüsü için süresiz kapatma kararı verilmiştir.

□ Chrysler taşıyor!

Son zamanlarda işçilerin hakkı direnmesi karşısında lo-kavta giden Chrysler montaj fabrikasının, Türkiye'de işçileri dize getiremeyeceğini anladığı için, halen faşist cuntanın yönetiminde bulunan ve çalıştırma koşulları daha uygun bulunan Yunanistan'a nakledeceği söylenmektedir.

Gençlik düşmanı
Seyfi Demirsoy

Türk İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy, Deri İş Kongresi'nde yaptığı konuşmada «Polis, hadise olan her yere girer. Üniversiteye de girer. Suçlular, kaatiller, caniler orada gizleniyor» diyerek asarı sendikacılığını ve işbirlikçiliğini bir dahak belgelemiştir.

□ Bursa'da ilk direniş

Grev Kanunu'nun çıkmasından bu yana ilk kez Bursa bir direnme hareketine sahne olmuştur. Sendikalaşma hareketinin Yürütüldüğü Göllü Has İpek Fabrikası'nda, işverenin, sendikalaşmak isteyen işçilerden 5'ini işten çıkarması üzerine, diğer işçiler direnme hareketine geçmişlerdir. Hür Mensucat Sendikası üyesi olan işçiler, fabrikadaki makineleri koruyan bir tek usta dışında işyerine hiçkimseyi sokmamaktadırlar.

□ 8 Hukukçu sanık!

Öğretmen boykotu sırasında yayınladıkları bir bildiriye T.C.K.'nin 312. maddesine aykırı hareket ettikleri iddiasıyla sekiz tanınmış hukukçu mahkemeye verilmiştir. «Suç olan bir fiili övmek» iddiasıyla yargılanacak hukukçular, Prof. Muammer Aksoy, Doç. Mukbil Özyörük, Prof. Mümtaz Soysal, Asistan Dr. Yıldırım Üler, Asistan Uğur Mumcu, Avukat Halit Çelenk, Avukat Rauf Çapan ve Avukat Turan Tamar'dır.

6000 işçi madene inmedi

Ereğli Kömür İşletmesi'nin Karadön Bölgesi maden ocaklarında 1500 işçinin ocaklara inmemesiyle başlayan direnme hareketinin gücü daha sonra 6 bin işçiye ulaşmıştır: «Haksız yere verilen cezaları protesto amacıyla direnişe geçen işçilere, kolluk kuvvetlerinin gözüğü vererek tehditlerde bulunmaya kalkışması karşısında direniş genişlemiş ve karşı durulmaz bir güç kazanmıştır. Direniş, işçilere haksız cezalandırma yapılmayacağına dair garanti verilmesinden sonra sona erdirilmiştir.

□ Maden iş güçleniyor

Siyasal iktidar, işveren, Türk İş ve sarı sendikaların ortak baskılarına rağmen maden işçileri direnerek devrimci saflarda toplanmaktadır. Arçelik'le başlayan direniş Talisman, Esag, Hisar Çelik, Otosan, Sungurlar, Tekfen ve Otomarsan (Mercedes), Tezser ve Metkon'a sçramış ve son üç ayda Maden İş saflarına 7500 kişi katılmıştır. Özel toplantılarda alınan karar gereğince fiili güce dayanan ilk görüşmeler Arçelik'le başlamış, yirtılan sarı çebeke sözleşmesinin bitmesine altı ay kalmasına rağmen, yeni ücret zamları, sosyal haklar alınmıştır.

□ Sergi'ye saldırdılar

Bahkesir Necati Eğitim Enstitüsü lokalinde Öğrenci Derneği tarafından açılan «Orta-doğu Devrimci Çemberi» Sergisi, bir kısım sağcıların saldırısına uğramış, panolardan birisi gizlice sökülüp götürülmüştür. Öte yandan 10 Kasım'da öğrenci derneğinin yayınladığı bir bildiriye NATO ve CEMTO'nun bugünkü durumundan söz ederek «siyaset yaptığı» iddiasıyla mahkemeye verilen dernek başkanı Yılmaz Çapakçurlu, duruşması sonunda beraat etmiştir.

□ TİP'te kontenjan kalktı

Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu İstanbul'da toplanmış parti içi sorunların da görüşüldüğü toplantıda, Senato kısmi seçimlerinde genel merkezin aday kontenjanı hakkını kullanmamasını kararlaştırmıştır.

□ Baro başkanı Magat

Ankara Hukuk Fakültesi Konferans salonunda «Baroların Bağımsızlığı» konusuna düzenlenen bir açık oturumda, bir süre önce «Komer'in arabasının yakılması» olayında öğrenciler aleyhinde mütalaa veren Ankara Baro Başkanı Rahmi Magat öğrenciler tarafından protesto edilmiştir. Bu protestolara rağmen açık oturumu yönetmekte direnen Baro Başkanı, daha sonra öğrenciler tarafından yuhalanmış ve açık oturum yapılamamıştır.

□ Ta'isman'da mücadele

«Patronsuz Türkiye» sloganı ile yürüten işçiler, ücretlerinin bir türlü ödenmemesi üzerine, fabrikadaki ham ve mamul maddeleri satarak ücretlerini fiilen alma yoluna gitmişlerdir. İBİB'in çağrısı üzerine çevredeki işçilerden geniş dayanışma ve destek gören Talisman işçileri, ayrıca Başbakan'a şu telgrafı çekmişlerdir: «Savunduğunuz özel sektörün durumunu Talisman'a gelin de görün. Ortaklar arası ihtilaf ve menfaat oyunları, fabrikayı atıl halde bıraktı. Ücretlerimizi alamadığımızdan ham ve mamul maddeleri satıyoruz. Bu maddeler alacağımıza karşılımadığı takdirde, bizim paramızdan verdiğiniz 19 milyon kredi ile kurulan kardeşin Şevket Demirel'in Haymak Fabrikası'na gideceği mizil bilginize sunarız.» Öte yandan, 800 kişinin çalıştığı İzsal Döküm Fabrikası'nda uzlaşma kurulu kararı Maden İş Sendikası tarafından kabul edilmediği için «grev» kararı alınmıştır.

□ Boraks mücadelesi

Yabancı bir firmanın elinde bulunan Eskişehir'deki boraks yataklarıyla ilgili bir kısım işletme ruhsatlarının Danıştay tarafından iptali üzerine Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlamış, esas ana boraks yatağının işletme ruhsatının halen aynı yabancı firmanın elinde bulunduğunu açıklayarak, «Gerilim diye sevdiğimiz 5 saha bu servetin ancak saçaklarıdır. İngiliz bor tekeli, bu biricik sahaya sahip olduğu sürece rekabet mücadelesini başarıya ulaştırmanız söz konusu bile edilemez» demiş ve bütün boraks sahalarının kamulaştırılmasını istemiştir.

□ Singer'de gerginlik

Kaltal Bölgesi'nde haklı direnişleriyle işçiler arasında büyük destek toplayan Singer işçileri, yeni bir mücadele karşısındadırlar. Şubat ayı içerisinde yargıç huzurunda işçilerin oyları ile Maden İş Sendikası, sarı sendikaları ezmiş ve toplu sözleşme yetkisi almıştır. Ne var ki, Bölge Çalışma Müdürlüğü, Amerikalı patronu destekleyen hükümetin baskısı karşısında Maden İş'e yetki belgesini vermediği yanışmamaktadır. Mart ayı içerisinde işçiler bu tutuma karşı 24 saatlik bir oturma grevi ile karşı çıkmışlardır. Patronun ve Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün hâlâ işçilerin iradesine saygı göstermemesi karşısında Singer'de her an olaylar patlaması muhtemeldir.

□ Boeing kaçırıldı

Kılıçlı Japon gençleri Japon Hava Yolları'na ait bir Boeing-727 yolcu uçağını kaçırarak havacılık tarihinin en büyük kaçırma olayını başarıyla sonuçlandırmışlardır. Kılıçlı gençler, içinde 98 yolcu bulunan uçağı ilk olarak Seul Hava Alanı'na indirmişler ve yolcuların serbest bırakılmaması için rehine istemişlerdir. Japon Ulaştırma Bakan Yardımcısı Yamamura'nın rehine olarak gençlere teslim olmasını müteakip yolcular serbest bırakılmış ve uçak daha sonra Kuzey Kore'nin başkenti Pyong Yang'a kaçırılmıştır.

□ Emperyalist kültür

Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde «Emperyalizme Karşı Dünya Halkları» sergisiyle birlikte bir Kültür Şenliği başlatılmıştır. Akademikler, üzerinde «Emperyalist kültür ve sanat» yazılı bir tuvali akademi kapısında yakarak yerine «Devrimci Ulusal Sanat» sloganını asmışlardır.

5 kürt bakan

Varılan son anlaşmadan sonra Irak kabinesindeki beş bakanlığa Kürtler atanmışlardır. Kürt bölgesinde kalkınmanın sağlanması için İmar - İskan Bakanlığı'na Kürt bakan getirilmiştir.

□ TIP II Kongresi

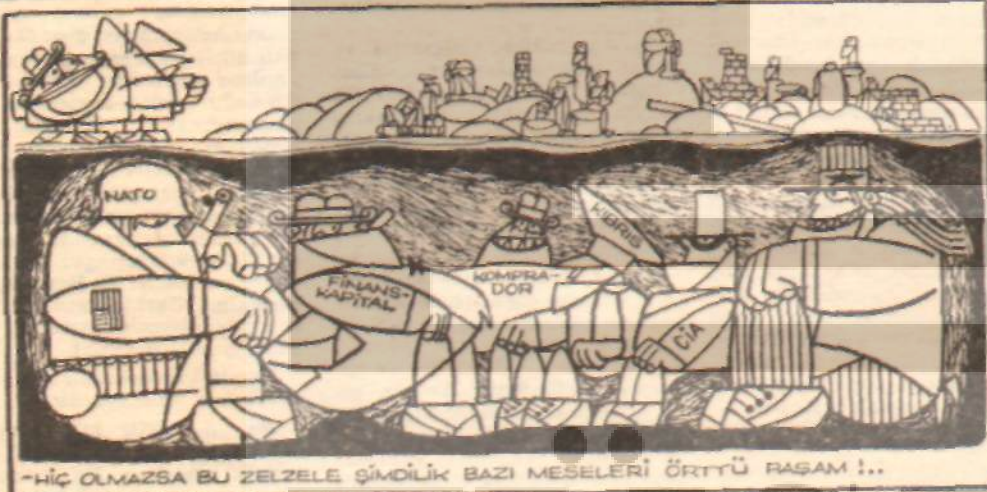
Türkiye İşçi Partisi'nin İstanbul II Kongresi, Kağıthane'deki bir sinemada yapılmış olacaktır. Dergimiz kongreden önce baskıya girdiği için, Türkiye İşçi Partisi bünyesindeki mücadelelerinin hangi istikamette gelişeceğini göstermesi bakımından da büyük önem taşıyan bu kongre ile ilgili ayrıntılı haberleri önümüzdeki sayımızda sunacağız.

□ Ant beraat etti

Geçen yılki Kanlı Pazar olayları üzerine Doğan Özgüden'in yazdığı «Gerçeği Bilelim» başlıklı yazıdan dolayı «devletin emniyet ve muhafaza kuvvetlerini tahkir» iddiasıyla ANT aleyhine açılan dava beraatla sonuçlanmıştır. Doğan Özgüden ve o sayıdaki sorumlu müdürümüz Aipay Kabacalı'nın Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki son duruşmasında, cumhuriyet savcısı Necdet Yalçın, yazıda emniyet kuvvetlerinin tümünün hedef alınmadığını, Kanlı Pazar'da görevli toplum polislerinin ve yöneticilerinin suçlandırılmadığını belirterek yazının 139. maddede kapsamına girmeyeceği mütalaasını vermiş ve beraat istemiştir. Avukatımız Müşür Kaya Canpolat'ın ve Doğan Özgüden'in savunmalarından sonra mahkeme heyeti oy birliğiyle Özgüden ve Kabacalı'nın beraatlerini kararlaştırmıştır.

GÖZ GÖRE

YALÇIN ÇETİN



ibret tablosu!

HERHALDE toplumdaki sınıfsal kamplaşmanın bu kadar net kristalize olduğu hiçbir dönemde görülmemiştir. Son bir iki haftadır yapılan temaslar, verilen demeçler, açıklanan gerçekler, alınan tavırlar, Türkiye'de finans - kapitalin nasılsal herşeyi kontrol altında tuttuğunu, küçük burjuvazinin bürokrat kesiminin de nasıl büyük sermaye ile tamamlanışını göstermektedir. Milli mücadele kahramanlarından birinin, Türkiye'nin kaderini yarıymüzyıldır elinde tutan Garp Cephesi Komutanı ve Lozan Kahramanı'nın bugün önde gelen arsa spekülörlerinden biri olduğu meydana çıktuktan sonra yaptığı yeni konuşmalar da bu sınıfsal tamamlanışa uygun nitelikte olmuştur. Bir zamanlar «sol»a duvar çekmek için «solcu» ve «anti - emperyalist» çalmı yapan İnönü, İkinci İnönü Zaferi'nin yıldönümünde kendisiyle konuşan sosyal - demokrat gençlerin çok ölçülü bağımsızlık eğilimlerine dahi şiddetle karşı çıkmış, devlet radyolarında NATO'yu, Amerika'yı hararetle savunmuş, beş yıldan beri suratına taktığı maskeyi sıyrıp atarak «NATO Amerikan emperyalizminin aracı değildir. Bağımsız Türkiye eskisi gibi vardır» cümleleriyle emperyalizme teslimiyetini kanıtlamıştır. Hele İnönü'nün «yeraltı servetlerimizin sömürülmediği» yolundaki beyanları, bir kendi kendini inkar şaheseridir. Zira, 1954'te Petrol Kanunu'nu bir kapitülasyon kanunu olarak niteleyen de, 1966 kısmi senato seçimlerinde milli petrol için mücadele verdiği için TPAO Genel Müdürlüğünden uzaklaştırılan İhsan Topaloğlu'nu CHP'nin İstanbul Senatörü yapan da bizzat İnönü'dür.

PAŞALARIN en paşası büyük zaferlerinin ellinci yıldönümünde emperyalizme ve kapitalizme teslimiyet nutukları atarken, halen üniformalı büyük paşalar da, Milli Güvenlik Kurulu'nda Demirel ve bakanlarıyla birlikte devrimci güçlere saldıran bildiriler kaleme almaktadırlar. Milli Güvenlik Kurulu'nun bildiri yayınlama yetkisi var mıdır, yok mudur? Bu konuda geniş tartışma olmaktadır; ama bizce bu biçimsel bir sorundur. Asıl problem, Milli Güvenlik Kurulu'nda yer alan yüksek komutanların zihniyetidir. Kurulduğundan beri, kapitalistlerin ve onların emrindeki politikacıların vatana ihanet çizgisine varan sayısız beyan ve tasarrufları karşısında kılı kırkıdamayan, dokuz devrimci gencin hunharca şehit edilmesi karşısında tek söz etmeyen, ordunun seçim öncesi «kuyudan adam çıkarma» pazarlıklarına alet edilmesi karşısında suspus olan paşaların, öğrenci hareketleri karşısında, birdenbire kendilerinde olağanüstü misyon vehmederek, daha bir ay önce yüzkızartıcı pazarlıklarla, adam satınalmalarla kabine kurabilmiş, ailesinin serveti şaibeli bir komisyoncu ile omuz omuza verip dehşetengiz açıklamalar yapmaları, sivil mahkemelerin dahi serbest bıraktığı devrimci gençleri, askeri mahkemeleri seferber ederek tutuklatıp askeri cezaevlerine atırmaları nasıl izah edilebilir? Basit... Nasıl paşaların paşası sayılı emlak spekülörlerinden biri haline gelmişse, onlar da, Subay Holding aracılığıyla, finans-kapitale ortak edilmişler, çıkarbirliğine sokulmuşlardır.

KESKİN sosyalistlerimizin, sol kemalistlerimizin, işçi sınıfını hiçe sayarak «Paşa da, paşa; CHP de, CHP; küçük burjuvazi...» diye hora teptikleri dönemde ANT, küçük burjuvazinin tutuculuktan yana ağır basan kaypak tutumuna daima dikkati çekmiş, küçük burjuvaziyi devrimci çizgiye çekebilmek için mutlaka güçlü bir proleter örgütünün varlığını şart koşmuştur. Şüphesiz ki, küçük burjuvazinin sivil-asker aydın kesiminde devrimci unsurlar vardır. Ancak güçlü ve merkezi bir proleter örgütü olmadıkça, bu devrimci unsurlar da, küçük burjuvazinin aşında kaypak olan büyük gövdesi içinde erimeğe, finans-kapitalle tamamlanmış, onun hizmetine girmiş unsurların peşinde sürüklenmeğe mahkumdurlar. Önümüzdeki günlerde Türkiye'de halk egemenliğinin 50. yıldönümü kutlanacaktır. Bu kutlamanın şeref misafirleri kimlerdir? Birinci Meclis'in hayatla kalan üyelerinden İnönü, Bayar ve hayatla kalan memurlarından Vehbi Koç... Birinci Meclis'in bürokrat küçük burjuvası Vehbi Koç, elli yıl sonra Türkiye'nin en büyük işbirlikçi kapitalisti olarak, Amerikan emperyalizminin çanak tutucusu diğer iki bürokrat küçük burjuva ile, İnönü ve Bayar ile, meclis çantası altında kucaklaşacaktır. Bu somut olaylar, örnekler de, hâlâ laf şehveti içinde birbirlerini boğazlamakta, teorik çatışmaları birbirine silah çekmeğe kadar vardırırmakta olan keskin sosyalistlerimiz bir şeyler anlatıyor mu? Anlamak ve ayılmak için, ille de, hapishane parmaklıklarının demir soğukluğunu alınlarda mı hissetmek gerek?

Binlerin Katilleri Kimlerdir ?

Hakim sınıflar ve uşakları tarihin sanık sandalyesine oturtulacaklardır

TÜRKİYE'de üç beş yıl geçmemektedir ki, deprem yüzünden yüzlerce, binlerce vatandaşın can vermesin, evsiz, barıksız aç, mahul kalmasın... Sadece cumhuriyet döneminin felaketleri:

1939 Erzincan Zلزelesinde 32.372, 1943'te Iğaz'da 4.016, 1944'te Düzce'de 1381, 1946'da Varto'da 833, 1951'de Kurgunlu'da 50, 1953'te Yenice - Gönen'de 265, 1963'te Gönen'de 25, 1966'da Varto'da 2.283, 1967'de Pülümür'de 112, 1968'de Bartın'da 27, 1969'da Alayşehir - Sarıgöl'de 40 vatandaşın can vermiştir.

Bu felaketlere geçen hafta 1084 vatandaşın ölümlüyle sonuçlanan Gediz Depremi eklemiştir.

Egemen sınıflar sözcülerinin ve iktidarda bulunan politikacıların beyanına bakılırsa, bütün bu depremler, «Takdiri İlahi»dir. Türkiye'ye Ortaçağ düzenini getirmek isteyen şunnetçilere bakılırsa, din ve ahlak kurallarını hiçe sayanlara, mini . etek giyenlere verilmiş «İlahi bir ceza»dır.

Her depremden sonra oynanan klasik bir oyun vardır.

● Önce gazetelerde 120 punto, 144 punto felaket manşetleri, karartılmış başlıklar...

● Ardından Cumhurbaşkanı (ki bu defa neden sonra deprem bölgesine gitmek lutfunda bulunmuştur), Başbakan, bakanlar, parti temsilcilerinin depremin bölgesinde cevelanı.

● Onun ardından Başbakan'ın, gerekli tedbirlerin alındığına dair beyanı ve «Herşeyi yeniden yapacağız» vaadleri.

● Onunla beraber, muhalefet sözcülerinin, yardımların mahalline zamanında yetiştirilmediğine dair demeçleri, yani «Biz işbaşında olsaydık, bu yardımlar hemen elinize geçirdi» mısillü göz kırpmaları...

● Ondaki sonra yardım kampanyaları, Kızılay çadırları, gazete,

İşte deprem bölgesinde mütteahhitlerin hırsızlığını belgeleyen resimlerden biri. Bir bina ayakta, ötekisi yerle bir!



YAVRUSUNUN ÖLÜSÜNÜ TAŞIYOR
— Sadece takdiri ilâhî mi? —

lerin tiraj almak için düzdükleri yardım kervanları, yurt dışından gelen yardımlar vs... vs...

Gelen yardımların, felaketzedelerin eline geçmeden vurguncuların elinde eriyip gitmesi... Yıkılan evlerin yerine yenilerin yapılmasında bir yığın ihale, inşaat yolsuzlukları ve ondan sonra kulağın üstünde kış uykusuna yatma!

Hayır... Bu öyle iki kelimeyle «takdiri ilahî»ye bağlanacak bir olay değildir. Elbette, tabii afetler karşısında insanlığın yapabileceği şeyler sınırlıdır. Ama deprem bölgesinde bulunan bir Türkiye'de, gerçekten halka dönükse, halkın iktidarı ise, hükümetlerin yapabileceği çok şeyler, alabileceği çok tedbirler vardır.

Nitekim depremleriyle ün salan Japonya'dan gelen bir uzman, Varto deprem bölgesinde yaptığı incelemelerden sonra şu açıklamayı yapmıştı: «Bu kadar can kaybı olmasının tek nedeni, iptidai konuttur...»

Son Gediz Zلزelesinin gazetelerde çıkan fotoğrafları da incelenirse, yerle bir olmuş yapıların yanında sapa sağlam, dımıldık duranları da göze çarpmaktadır. Betonarme yada ahşap olsun, bazı binalar yıkılmış, bazıları yıkılmamıştır.

Bunun bir nedeni olmalıdır. Dolayısıyla, sorumluları da...

Deprem bölgesel bir ülkede yapılacak binalarda uygulanacak yapı sistemleri vardır. Betonarme yapılar için mutlaka uygulanması gerekli deprem hesapları vardır. Bu hesaplar uyarınca kullanılacak demir miktarı, beton dozajı ve gronölometrisi vardır.

Yıkılan binaların fotoğraflarında unufak olmuş beton kolonlar ve döşemeler görülmektedir. Kum gibi dağılan betonarme yapı parçalarından tek tek ince demirler fırlamıştır.

Deprem bölgeleri dışında bile, beton demirleri ve bağlantıları için yapı yönetmelikleri asgari ölçüler vermiştir. Yıkılan binalarda bu asgari ölçülere bile uyulmadığı görülmektedir. İnşaat mühendisleri - başbakan hariç - mutlaka bu binalarda inceleme yapmalıydılar. Kullanılan beton dozajı ve demir miktarını saptayıp açıklamalıydılar. Binlerce insanın ölümüne neden olan bu binaları yapan ve yapımına izin veren yetkililerden hesap sorulmalıdır. Suçları: Ölüme sebebiyettti.

Sorumluluk bu kadarla da bitmemektedir. Bu hesap, sadece cumhuriyet döneminde yapılan betonarme binaları tıpa edenlere yada inşasına izin verenlere ait olmaktan da ileridedir. Ya betonun, demiri yüzünü görmeyenler. Vatandaşın yiyeceğinden, içeceğinden keserek başını sokmak için kendi elleriyle diktığı derme çatma yapıların sorumluluğu kime aittir? O evi kendisi yapana mı?

Nerede ülke çapında konut planlaması? Nerede her vatandaşın bu plana göre insanca yaşayabileceği konutlar? Bunları yapmak, vatandaşın görevi midir? Kendisinden 18 yaşına gelince üniforma giymekten, üç beş kuruş kazanınca vergi kesmekten başka birşey düşünmeyen devletin görevi değil midir, bu ülke çapında planlamaya uygun konut yapmak? Konut adaletini sağlamak?

Ama mümkün mü? Devlet kimlerin elinde? Devlet askeri okuldan çıkıp elli yıl bürokratik kademelerde yükselirken 100 milyon liralık gayrimenkul sahibi olanların, üç beş günlük başbakanlığı döneminde kardeşlerine milyonlarca lira kredi açtırdığı devletin arsalarını yok hasasına kendi sülalesine peşkeş çekenlerin elinde? Boğaz sahillerinde hela taşları Avrupa'dan getirilmiş milyonluk kaşaneler dikilirken, büyük kentlerde gökdelenler yükselirken Anadolu'daki, gecekondular bölgesindeki insanın konut derdini kim düşünür, kim sorar? Deprem koşullarına göre bina yapımından vazgeçtik, acaba emlak spekülâtorlerinin devletin kaderini elinde bulundurduğu bu ülkede vatandaşa başını sokabileceği bir köstebek yuvası sağlayabilmek için ne yapılmaktadır ki?

Evet, bu binlerin ölümlünde birinci derecede, devleti elinde bulunduran egemen sınıf mensupları ve uşakları sorumludur.

Ayrıca, bütün mimarlar ve inşaat mühendisleri ve onları yetiştiren eğitim kurumları da sırayla sorumluluk taşımaktadırlar. Paraz puluz, malzemesiz, yeterli bilgiden yoksun, kuşçmaz yörelerde başını sokacak dam yapmaya çabalayanları yalnız koyunlar da sırayla sorumludurlar.

Deprem bölgelerinde yerle bir olan evlerin çoğu (hele köylerdekinin tamamı, değil şiddetli depremle, kuvvetli bir tekmeyle bile yıkılır. Çünkü taş ve çamurdan örülmüştür. Demir, çelik, çimento, arsa, devlet bankalarının kredileri onların elinde değil ki, sağlam konutlar yapınsalar kendilerine. Dolandırıcılar, üçkağıtçıların elinde...

Şu İstanbul'da bir deprem olsa, ilkin nereler yıkılır dersiniz? Taştarta, Sağmakçılar, Zeytinburnu, Alibeyköy, Kağıthane değil mi? Kuşkusuz evet. Polislin salladığı ilk kazmayla yıkılveren kondu dayanır mı hiç depreme?

Bir de, mütteahhidin, aracının alabildiğine hırsızlık ettiği kamu binaları, kooperatif yapıları v.b.

Ama İnönü'nün Taşk'taki köşkü, boğazın kıyılarına sıralanmış villalar, Teşvikiye, Ni-

şantaş vb. yerlerin gökdelenleri yıkılmaz kolay kolay. Bunlar, üç beş kuruş için kurşunlanan içinin sırtından çankkk gön gibi çıkarılan paralarla, devlet bankalarından ağırılan kredilerle yapılmıştır. Ve işte bu insanlardır Türkiye'de iktidar edenler ve de muhalefet edenler!

«Herşeyi yeniden yapacağız» uyutmasıyla milleti bir kez daha kandırıp, «Ölen ölüs, kalan sağlar bizindir» diyerek girişilen yardım kampanyaları ise ayrı bir rezalettir. Varto depremine gelen gıda yardımı konservelerin, paketlerin İstanbul'un lüks şarküteri mağazalarında satıldığını görenler, Gediz'e gelen yardım malzemesinin akabetinin de aynı olacağını bilmektedirler. Çünkü düzende ve mekanizmada hiçbir değişiklik yoktur, üstelik ölü soyucu nebağlar bu defa daha ustalasmıştır.

Şimdi bir yandan Kızılay, bir yandan merhametli vatandaşlar felaketzedelere yardım yağdırmaktadırlar. Yurt dışından çeşitli ülkelerden gıda ve malzeme yardımı gelecektir. Ama bunların çoğu felaketzedelerin eline ulaşmayacaktır. Nitekim daha şimdiden felaketzedeler yardım malzemesinin çapulcuların eline geçtiğine dair şikayetleri parlamentoya aksetmiştir. Bu yardım soygununda, kısa zamanda birkaç açığız daha milyon olacaktır. Ve Beyoğlu'nun, Şişli'nin, Nişantaşı'nın şarküteri mağazalarının vitrinleri biraz daha çeşitlenecektir!

Demirel demektedir ki: «Kimse açığa kalmayacak...»

Bu demektir ki: «Kısa zamanda birkaç mütteahhit daha zengin olacak...» Ne yazık ki, bu defa Süleyman Bey'in biraderi Şevket Bey, daha önce Varto'da kokusu çıktığı için, bu «kimseyi açığa bırakmamas» nimetinden nasibini alamayacak...

Hafızası kuvvetli olanlar bilirler: Varto Depremi olduktan sonra da «Kimsenin aç ve açığa kalmaması için» bir komite kurulmuş, başına da bir mütteahhit getirilmiştir. Mütteahhit ilk iş olarak, deprem bölgesinde kurulacak barakaların kereste işini Demirel'in biraderi Şevket Demirel'e vermiştir.

Bu işte keresteci vurmuş, malzemesi vurmuş, nakliyecisi vurmuştur. Varto'da yaptırılan 1044 barakanın her biri 3.501 liraya mal olacakken mütteahhitlere 6.000 liraya ihale edilmiş, mütteahhitler bir kaleme 2.607.912 lira çarpmışlardır.



Felaketten canını şimdilik kurtaran bu kadın artık aç ve açığa kalmayacak mı?



FELAKETZEDE BİR ÇOCUK

— Ona gelen yardım kime gidecek? —

Üstelik toprak taban, oluklu saçtan çatı... Mutfak, bacası, pencere, ocak, hela gibi en gerekli aksam da yoktur bu 6.000 liralık müteahhit işi barakaların.

Bu baraka rezaletine felaketzedeler büyük tepki göstermiş, fakat müteahhit cezalandırılacağına, takdir edilerek bir bakanlığın müsteşarlığına tayin edilmiş; basında bir süre kızılca, yamet koptuktan sonra her gün üstüne bir sünger çekilmiş tir.

Gediz deprem bölgesini ve felaketzedelerin de aynı akıbet beklemektedir.

Binlerce ölü, onbinlerce evlad, ana, baba acısı içinde insan; ve öte yanda onların felaketini sermaye yapıp yeni vurgunlar yapmaya hazırlanan özel teğeb-büs!

Ve başka yörelerde, her an yeni bir deprem, yeni bir felakette can vermeğe hazır milyonlarca sahipsiz Anadolu insanı...

Binlerin katilleri kimlerdir? Katiller bellidir?

Bu, «takdiri ilahî» değil, «Ürün-ü sınıfıdır».

Elbet birgün o sınıf, mensuplarıyla ve usaklarıyla tarihin sancık sandalyesine oturtulacaktır.



BİR FELAKET ÇADIRI
— Konuttan daha güvenli —

Bozkırda'da Zorbalık kol geziyor

Bozkır'da yapılacak olan Açlık ve Yoksulluk Mitingi'nin bildirisini dağıtan, aynı zamanda miting tertip komitesi üyesi olan Çat Köyü'nden Mehmet Yılmaz, Mehmet Akgöl, Mustafa Arı Bademli Köyünde köy imamlarının kışkırtması üzerine köylüler tarafından dövülmüşler ve kurgun yağmuruna tutulmuşlardır. Bu arada devrimci köylüleri ve Dev - Genç'e mensup öğrencileri Dere Köyü Belediye Başkanı, kaymakama şikayet etmiş, kaymakam mitingin kanuni olduğunu, engellenememesini söyleyince, Dere köyü Belediye Reisî Ankara'ya gidip durumu İçişleri Bakanlığına bildirmiştir. Bunun üzerine Konya Valisi, alay komutanı, Konya Emniyet Müdürü Bozkır'a gelmişlerdir.

Mitingçi köylüler Sobran köyüne sokulmuşlar, Asarlık'ta bir grup, da mitingin engellenmesi için hazırlanmış, mitingçilerin öldürülmesi için müftüden fetva istemiştir. Konya Mücadele Birliğine bağlı 10 kamyon karşı mitingcinin de Bozkır'a gideceği öğrenilmiştir.

Öte yandan Konya - Bozkır arasında çalışan kamyonları sivil ve resmi polisler Çumra yolunda durdurarak, hüviyet yoklaması yapmışlar. Bozkır'lı olan öğrencileri tutuklamışlardır.

Kars TİP İl Başkanı dövüldü

Türkiye İşçi Partisi Kars İl Başkanı Ayhan Soysal, TİP ilçe kongresini yapmak için gittiği Iğdır'da polis tarafından feci şekilde dövülmüştür.

Kaymakam - polis - MİT üçlüsünün düzenlediği bir komplo sonucu, Soysal, polis tarafından karakola götürülerek hükümetin manevi şahsiyetine hakaret ettiği gerekçesiyle falakaya yatırılmış, ayaklarına su dökülerek sabaha kadar ağır şekilde hırpalanmıştır.

Bu gayri insani ve faşizan tutumu protesto için Kars'ın 25 avukat, Başbakan'a, İçişleri Bakanına, Cumhurbaşkanına, Türkiye Barolar Birliği'ne, valiye ve kaymakama birer telgraf çekmişlerdir. Ayrıca, «Halkın» başlığını taşıyan bir bildiri yayımlayarak hükümetin anayasa dışına düştüğünü belirtmişlerdir.

Kars'lı devrimciler, «Kapitalizmin hizmetlerinin TİP Kars İl Başkanı Avukat Ayhan Soysal'a karşı girişmiş oldukları bu tertip ve dövme olayı, bugüne kadar tüm devrimcilerle karşı yapılmıştır. Biz sosyalistler suna inanıyoruz ki, bu düzen yasadıkça, bu namussuzluklar da yaşayacaktır. Ama devrimciler hiçbir zaman sosyalist mücadelesinin zaferi için girişmiş oldukları yoldan dönmeyeceklerdir. Kahrolsun faşistler... Kahrolsun kapitalizm... Yaşasın Sosyalist Türkiye...»

Paşa, elli yıl sonra işbirlikçiliğini belgeledi!

Millî mücadelesinin Garp Cephesi Komutanı İsmet İnönü, İkinci İnönü Zaferi'nin 49. yıldönümünde, «emperyalizmin işbirlikçisi olduğunu kesinlikle belgelemiştir.

Küçük burjuva kuyrukularının bir zamanlar «Anti - emperyalist mücadele»nin tabii lideri olarak gördükleri İsmet İnönü, bu yıldönümü dolayısıyla kendisini ziyaret eden gençlere, Türkiye'nin bağımlı olmadığını ve bir bağımsızlık mücadelesinin, yani - antiemperyalist bir mücadelenin sözkonusu olamayacağı açık seçik söylemiş, üstelik NATO'yu da Amerikan emperyalizminin aracı olarak görmediğini açıklamıştır.

CHP'nin dümensuyundaki Sosyal Demokrat Dernekleri Federasyonuna mensup gençlerin «Garp Cephesi Komutanı» olarak kendisine verdikleri mektuptaki görüşleri eleştiren İnönü, «40 yıl önce Türk ulusuna kazandırdığınız zaferlerle sağlanan Bağımsız Türkiye artık yoktur» cümlesine karşı çıkarak, «Bu yanlış, Bağımsız Türkiye bugün de eskisi gibi vardır.» demiştir.

Amerika'nın Türkiye'yi sömürdüğünü de reddeden İnönü, yeraltı kaynaklarının işletilmesi konusunda gençlere şu itirazı yapmıştır: «Dış memleketlerle yeraltı servetlerimizin işletilmesi hususunda bir düşmanlık konusu açmak doğru değildir. Zorla alamazlar bizden. Hiçbir şeyi zorla almıyorlar. Ve alamazlar. Böyle iddiaları da yok.»

Türkiye'nin dış politikasında Amerika'ya da Rusya'ya da düşmanlık gütmemesi gerektiği gibi soyut bir iddia da ortaya atan İnönü, partili gençlere parti olarak NATO'da kalmayı savunduklarını hatırlatmış, kendisine verilen mektuptaki «NATO, Amerikan emperyalizminin aracı olmaktan çıkarılmalıdır» şeklindeki cümleyi eleştirerek NATO'yu şöyle savunmuştur:

«NATO'da böyle bir mahiyet yoktur. NATO içinde müttefik devletler vardır. Bunlar Sovyet Rusya'ya karşı yapılmıştır. Sovyet Rusya'ya en yakın olan Amerika'dır. Ters anlıyorsunuz. Amerika Sovyet Rusya ile ayrı nüfuz sebebi halindedir. Anlaşmaya çalışıyorlar. Bu görüşmelerden ne çıkacak diye ikisinden de biz endişe ediyoruz. NATO'dan çıkalm, büsbütün havada kalamız. Bunu istiyorlar. Bir tehlike görüldüğü zaman, kim gelirse onun eteğine yapışmağa mecbur olacağız. Müttefik istemeyen, ittifaklardan kaçanan devlet yer yüzünde yoktur. NATO, Amerikan emperyalizminin aracı değildir.»

İşte koskoca Garp Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın yarıymüzyıl sonra vardığı hazin nokta! Daha doğrusu, Lord Curzon'un Lozan kahramanı İnönü'ye yarıymüzyıl önce haber verdiği nokta!

Tipki Millî Güvenlik Kurulu bildirisini gibi, İnönü'nün bu şaheser demeci karşısında şaşkın kalma yarışına giren küçük burjuva kuyrukuları hiç şüphesiz atıp çıkmışlardır. Hele, bir manlar İnönü'nün üstüne laf ettirtmeyen anlamlı fıkra yazarları, küçük burjuva ideolog-

ları, sol kemalistler, adeta günah çıkartma yarışında Paşa'ya saldırmaktadırlar.

Neden şaşmak? Aslında, tıpkı MGK gibi, Paşa da sınıfının gereğini yerine getirmektedir. Esen rüzgara göre konuşacaktır. Beş yıl önce Paşa bağımsızlık mücadelesinden dem vurmuşsa, kuvvetli olmağa başlayan bir sosyalist hareketin karşısına Ecevit'in deyimleriyle «duvar çekmek» zorunda olduğu için öyle konuşmuştur. Ama finans - kapitalin iğrenç komploları ve keskin sosyalistlerimizin laf şehveti içinde sosyalist hareket bugün kitlelerden kopmuş, bölük pörçük olmuştur. Öyleyse, küçük burjuvazinin piri İsmet Paşa, elbette Amerika'ya da savunacaktır, kapitalizmi de savunacaktır, devrimci gençlere de saldıracaktır... Hele o Paşa, 50 yıl önce küçük bir subay iken, yarıymüzyıl bürokrasinin en üst kademelerinde saltanat sürerken dünyahımı yapmayı da ihmal etmemiş, 100 milyona yakın bir servetin üstüne oturmuş, büyük burjuvaziyle, finans - kapital ile tamamlanmışsa...

Şimdi bütün sorun, CHP içinde patlak veren çatışmada sivri uç olarak görünen Genel Sekreter Bülent Ecevit'in, liderin bu beyanları karşısında takınacağı tavrıdır. Zira, parti içindeki Göbekçiler'in kendisine yönelttikleri saldırılar karşısında Ecevit, «Biz Paşa ile aynı şeyleri söylüyoruz» diyerek savunmaya geçmiştir.

Şimdi Paşa'nın düşüncesi, tavrı, safı açık seçik ortaya çıkmıştır.

Parti içindeki anlaşmazlığı çözmek için Büyük Kurultay'ı bir an önce toplantıya çağıran Bay Ecevit:

1. Türkiye'nin eskisi gibi bağımsız olduğuna inanmakta mıdır?
2. Yeraltı servetlerimizin işletilmesindeki sömürüden dolayı Amerika'ya ve diğer emperyalist devletlere karşı savaş verilmesine Ecevit de taraftar değil midir?
3. Dünyada müttefik istemeyen, ittifaklardan kaçınan hiçbir devlet olmadığına (koskoca Üçüncü Dünya ülkeleri ortada dururken) Ecevit de inanmakta mıdır?
4. «NATO, Amerikan emperyalizminin aracı değildir» sözüne Ecevit de katılmakta mıdır?

İşte CHP Kurultay'ının düğüm noktası bu sorulardadır.

Eğer Bay Ecevit bu sorulardan herhangi birine İnönü'nün cevapları istikametinde cevap verirse, Ecevit'in devrimciliği, anti - emperyalistliği diye bir şey söz konusu olamaz. O takdirde Ecevit'in, Satır'dan da, Erim'den de hiçbir farkı yoktur. Mesele sadece bir kişi ve setrafs kavgasıdır. Post kavgasıdır.

Eğer Bay Ecevit bu sorulardan herhangi birisine İnönü'nün cevapları istikametinde cevap vermezse, o zaman da genel sekreterlikte suyu ısınmış demektir. İnönü'ye rağmen CHP'de genel sekreterlik yapılamayacağı; dememelerle sabit olduğuna göre, önümüzdeki kurultayda CHP delegeleri yeni bir genel sekreter seçmek durumundadırlar.

Liseli gençlerin beyinleri artık yıkanmayacak

Liselilerin, öğrenci mübadelesi maskesi altında Amerikan emperyalizmi tarafından şartlandırılmasının aracı olan AFS'nin Türkiye'deki derneğinin kongresi geçtiğimiz hafta içerisinde Pera Palas salonunda yapılmıştır.

Daha önceki yıllarda bu öğrenci mübadelesi çerçevesi içerisinde Amerika'ya giden öğrencilerin üye olarak katıldığı kongrede konuşmacıların çoğu, Amerikan emperyalizminin kültür a-

lanında AFS'î önemli bir silah olarak kullanıldığını açıklayarak derneği kapatmak yolunda hareket edilmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Yapılan oylamada üyelere 69'u kapanma yönünde oy kullanmalarına rağmen, 38 üye kapanmaya yönünde oy kullandığı için tüzükçe gereken üçte iki çoğunluğu elde edememişlerdir. Daha sonra verilen bir önergede ise öğrenci mübadelesinin durdurulması istenmiş, bu istek 69'a karşı 9 oyla kabul edilmiştir. Uygulanmasın başlanan karar gereğince bu yıldan itibaren liseli genç beyinlerin AFS planına uygun olarak Amerikalılar tarafından şartlandırılması engellenecektir. Kongrede daha sonra yapılan seçimi tek liste halinde seçime-re katılan devrimciler kazanmıştır. Ayrıca kongrede Amerikan emperyalizminin vahşetini anlatan ve AFS'nin kültür alanında bir şartlandırma örgütü olduğu görüşünü yansıtan bir bildiri yayımlanmasında karar altına alınmıştır.

Milli Güvenlik Kurulu gençliğe karşı bildiri ile yetkisini aşmıştır

Siyasi iktidar ile askeri komutanlar işbirliği halinde



Devrimci gençlik emperyalizme karşı Türkiye'nin çıkarlarını savunurken (altta) Genelkurmay Başkanı Org. Memduh Tağmaç ile Başbakan Demirel, gençliğe karşı husumet paktı yapılıyor (Selda)

DEVİRİMCİ gençlik, geçen hafta Kıbrıs konusunda emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı direnişini sürdürürken, bugüne dek üstüne toz kondurulmayan «küçük burjuvazinin asker kesiminden ağır bir darbe yemiştir. Özellikle «milli demokratik devrim» yada «milli demokratik hareketlerin» vuruşu, hatta öncü gücü olarak küçük burjuvazinin asker kesimini görenler için, gerek Milli Güvenlik Kurulu'nun yayınladığı bildiri, gerekse sivil mahkemelerin dahi serbest bıraktığı gençlik liderlerinin askeri mahkemelere tutuklanması tam anlamıyla bir şok olmuştur.

Milli Güvenlik Kurulu, geçen cumartesi günü Cumhurbaşkanı Sunay'ın başkanlığında altı saat süren bir toplantı yapmış ve toplantıdan sonra Başbakan Demirel, kurulan bir açıklamasını gazetecilere okumuştur. Başta genelkurmay başkanı Orgeneral Memduh Tağmaç olmak üzere kuvvet komutanlarının ve bazı bakanların da katıldığı toplantıdan sonra yayınlanan bildiri de özetle şöyle denilmektedir.

«Son günlerde üniversite şe-

hirlerimizde meydana gelen üzücü olaylar üzerinde önemle durulmuştur. Üniversitelerimizin bulunduğu bazı şehirlerde meydana gelen hadiseler, üniversite özerkliği sınırlarını aşmış, öğretim hürriyetini zedelemiş, vatandaş tedirgin eder mahiyette görülmüştür. Üniversiteler ilim ve irfan yuvalarıdır, öylece kalmalıdır. Silahlı kişilerin barınağı haline gelmesi, hiçbir şekilde terfi olunamaz.

«Milli Güvenlik Kurulu... kanunlara uygun masum gösteriler olmak mahiyetini kaybedip silah çatışmalar haline gelen, adına artık gençlik hareketi denilemeyecek davranışlar hiçbir şekilde tasvip etmez.

Kurulduğu tarihten beri ilk defa kamuoyuna açık bir bildiri ile çıkan Milli Güvenlik Kurulu, aslında, çeşitli hukuk otoritelerinin de belirttiği gibi, anayasamın kendisine tanıdığı yetki sınırlarını aşmıştır. Ancak görülmektedir ki, bu yetki aşmayı gerek iktidarın başı, gerek onunla işbirliği halindeki yüksek komutanlar, gerekse toplantıya başkanlık eden cumhurbaşkan göze almışlardır.

Esasen, bir gün önce Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu Genel Başkanı Atilla Sarp'ın askeri mahkemeye tutuklanmış olması, böyle bir bildirinin ön habercisi olmuştur. Bilindiği gibi Sarp kendisine isnad edilen suçlara rağmen sivil mahkeme tarafından serbest bırakılmış fakat Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Mahkemesi derhal kendisini tutuklamıştır. Bunu, aynı mahkemenin yine Dev Genç üyesi altı öğrenci hakkında verdiği tutuklama izlemiştir.

Milli Güvenlik Kurulu'nda yüksek komutanlarla iktidar başlarının devrimci güçlere karşı işbirliği o kadar açıktır ki, Milli Güvenlik Kurulu yukarıdaki bildiriye yayımlarken Adalet Partisi Senatörü Rifat Öztürkçüne de, öğrenci derneklerinin politika ile uğraşmamasını öğütülen bir kanun teklifini meclise vermiştir.

Siyasi iktidar ile yüksek komutanların işbirliğinin yurt sathındaki acı meyveleri derhal toplamağa başlamış ve Karabük ile Adana'da iki seri tevkifat birbirini kovalamıştır.

Bilindiği gibi, maden işçileri-

nin yoğun bulunduğu Karabük Bölgesi'nde TIP üyelerinin ve devrimci gençlerin en küçük faaliyet göstermeleri hakim çevreleri tedirgin etmekte, kırak kırak zorbalardan sosyalist militanların üzerine saldırılmakta, polis de onlarla işbirliği yaparak gençleri karakollarda işkenceden geçirmektedir.

Milli Güvenlik Kurulu bildirisinin yayınlanmasından bir gün sonra Karabük'teki resmi makamlar ve tutucu çevreler daha cüretli hareket ederek «Sömürücüye Yumruk» ve «Emek» dergileriyle, «Toplum Polisi kaldırılmadı» bildirilerini dağıtan Sosyalist Gençlik Örgütü üyesi 23 genç «kin ve adavete tesviye» iddiasıyla tutuklanmışlardır.

Ellerindeki dergi ve bildirileri dahi dağıtmaya fırsat bulamadan Sulh Ceza Mahkemesi kararıyla tutuklanan gençler şunlardır: Adnan Celayir, Nezih Güler, Şafak Köpük, Ali İhsan Yahşi, Süha Özdal, Devrim Kocak, Doğan Turan, Hayrettin Seçmen, Nabit Barut, Kadri Polat, Halit Rıza Gülsener, Necati Kabay, Kadri Alpaz, Nazım Genç, Saim Ergin, Onur Uslu, Orhan Taras Tekeli, İhsan Över, Oktay Zor, Yıldırım Eryılmaz ve İhsan Yalçın.

Oysa, Basın Kanunu'nun 16. maddesinin açıklığı karşısında yapılacak bir koğuşturmanın muhatabının yazıyı yazanla gazetesinin sorumlu müdürünün olması gerekmektedir. Nitekim bugüne kadar suç sayılan bir yazının yer aldığı gazeteyi dağıtmayı için tutuklanan gazete müvezzili görülmemiş ve duyulmamıştır. Gençlerin avukatı Enis Coşkun, bu hususta tutuklama kararına itirazında belirtmiş de, mahkeme tutumunda ısrar ederek gençleri hürriyetinden mahrum bırakmakta direnmektedir.

Öte yandan yine Milli Güvenlik Kurulu bildirisinin yayınlanmasından bir gün sonra Adana'da dört ilise öğrencisi, Amerikan Konsolosluğu'na sabotaj yapmak iddiasıyla polis tarafından yakalanmışlardır. Polis, Ceyhan Özel Koleji öğrencileri Mehmet Hayta ve Hüseyin Cerri'nin ellerinde benzin bidonu ve Ceyhan Lisesi ikinci sınıf öğrencisi Mehmet Altınkulak ile Sanat Okulu öğrencisi Abdullah Yanar'ın ellerinde dinamit lokumları ve fitilleri bulunduğunu iddia etmiştir.

Erzurum'da da Atatürk Üniversitesi'nin devrimci öğrencileri askeri kuvvetlerin gözü önünde sağcılarla saldırısına uğradıkları halde, yine de tutuklananlar devrimci gençler olmakta: MGK bildirilerinden sonra Erzurum'da tutuklanan gençlerin sayısı 12'ye yükselmiştir. Terörün İstanbul'da da uygu-



laması devam etmektedir. Edebiyat Fakültesi'nde sağcı profesör Faruk Timurtaş ve bazı sağcı öğrencilerin boykot kırıcılık yapma istekleri üzerine, onların ileri geri konuşmalarını engelleyen Edebiyat Fakültesi Talebe Temsilcisi Vural Yıldırımoglu ve beş arkadaşı, nöbetçi sulh ceza mahkemesince tutuklanmışlardır. Yıldırımoglu ile birlikte tutuklanan Selman Kaya, İbrahim Özdemir, Needet Düzman ve Ali Kırınazciçek hakkında ayrıca Çapa Öğretmen Okulu Müdürü Ayhan Doğan'ı dövmekten dolayı da tahkikat yürütülmektedir.

Milli Güvenlik Kurulu'nun fetvası ile resmîyet kazanan bu terör kampanyasının en çilek kurbanlarından biri hiç şüphesiz devrimci gençlik lideri Deniz Gezmis'tir.

Yıldız Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nde Battal Mehmetoglu'nun öldürülmesi olayından sonra tutuklanan Deniz Gezmis ve Cihan Alptekin hakkında yürütülmekte olan koğuşturma hâlâ bitirilmemiştir. Aradan aylar geçtiği halde hâkamlarında dava açılmamış bulunan Gezmis ve Alptekin hakkında tahliye kararı da verilmemektedir.

Milli Güvenlik Kurulu ile, askeri mahkemesi ile, Danıştayı ile, askerlik şubesiyle sürdürülen bu terör kampanyası karşısında, Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu bir bildiri yayınlamıştır.

Hemen belirtelim ki, Dev Genç'in bildirisini, bir sosyalist gençlik örgütüne yakışır nitelikte olmaması, yine küçük burjuva sloganlarına ağırlık verilerek, hatta işçi sınıfı ideolojisinin emrettiği «Demokratik Halk İktidarının» başına yine küçük burjuvaziye hoş görünmek için bir «millî» sıfatı takarak yalpalamalar yapmıştır.

İşçi sınıfı örgütleri ve yandaş örgütler, bu son terör ittifakından sonra, özellikle küçük burjuvazinin durumunu daha sağlıklı değerlendirmek ve mücadelesini ona göre yönlendirmek zorundadırlar.

Tütün Ekicileri İlgilileri Uyarıyor

Türkiye Tütün Ekicileri Sendikası Genel Merkezi adına Genel Başkan Baki Koltan ve Genel Sekreter Faruk Türk, geçen hafta öcümü bir bildiri yayımlayarak gün geçtikçe daha vahim hal alan tütün sorununa dikkati çekmişlerdir. Bildiri şöyledir:

«Tütün ekimi ile geçinen yüzbinlerce aile, tütün piyasalarının bu yolda da sorunlarına en küçük bir ilgi görmeden gitmekte zorlaşan hayat şartları ile karşı karşıya kalmışlardır. Borçlar ve ihtiyaçlar birbirini kovalar, tütünün maliyeti gittikçe yükselirken tesbit edilen fiatlar da yine bir artış olmaması ve ekici kaderine terk edilmiştir. Tütün piyasası tüccarların haklılığına altına geçmiş, ekiciler kapılardan kapılara koşmuş, alım temposu pek yavaş olan tekel'in tutumu ekiciyi adeta tüccarın insafına terketmiştir. Tüccarlar milyonlarca vergi kaçırırken ekiciler bir evvelki yılın borçlarıyla başbaşa kalmışlardır.

«İlgilileri uyarıyoruz: Besikten mezara, hayatlarında bir gün bile mutlu bir yaşam görmeyen yüzbinlerce tütün ekicisinin sorunlarına ciddi bir şekilde eğiliniz. Ekiciyi oy tarlası olarak düşünenler, beş on tüccarı milyonlara tercih edenler, hayatlarının en büyük suçunu işlemektedirler.

«Bu güne değin, çeşitli kuruluşlar tütün sorununu hakkında çeşitli görüşleri ileri sürdüler. Bunlar ne ciddi bir araştırmanın mahsulü nede meseleyi üreticinin çıkarları açısından değerlendiren görüşler değildi. O bakımdan konuyu yalnız üreticilerin kurduğu sendikamız bütün ayrıntıları ile inceliyerek aşağıdaki görüşleri tesbit etmiş bulunmaktadırlar.

«1 — Tütüne elverişli olmayan ve dünya pazarının tutmadığı bölgelerin di-

şinde tütün ekimine müsaade verilmemeli, politik nedenlerle ruhsat verilmemiş bölgelerin ruhsatları iptal edilmelidir.

«2 — Tütün elverişli bölgelerin aile ziraatı olma niteliği korunmalı, bunun içinde geçimleri yalnız tütünden olan ailelere tütün ekimi imkanı sağlanmalı ve tütün ekimi, ailelerin gücüne göre, ailenin her ferdi için kır arazide 4000 metrekaare, kır tabanda 3000 metrekaare olarak sınırlandırılmalıdır.

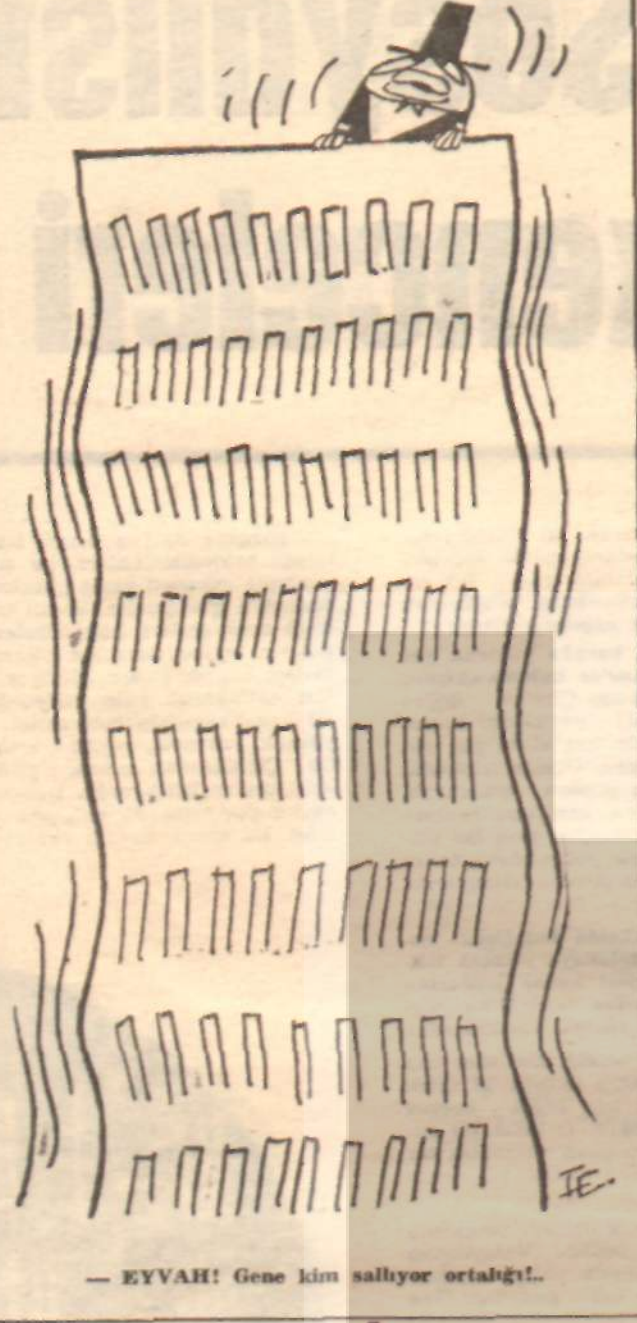
«3 — Kredi müesseseleri günün ihtiyacına göre ayarlanmalı ve her ekiciye dönüm başına 400.—TL kredi verilmelidir.

«4 — Tütün politikası ile ilgili uygulamalarda yalnız ekicilerin kuruluğu olması nedeni ile sendikamızın (TÜRKİYE TÜTÜN ÜRETİCİLERİ SENDİKASI) görüşleri alınmalı, olumsuz yönleri anlaşılması bulunan tütün tekel kanunu yeni baştan çıkarılmalıdır.

«5 — Tütün ticaretinde tarafsız bir dış politika uygulanarak yeni pazarlar bulunmalıdır.

«6 — Randımanlar sır olarak kalmamalı her tütün üreticisi malının randımanını tesbitlerde öğrenmeli ve randımanlarını birim fiatları ile bağ ve taban fiatları Devlet Radyolarından Hükümetçe ilan edilmelidir.

«Ekicilerin içinde buldukları yoksulluktan kurtulmaları ancak bu şartlarla mümkündür. Önemli olan husus tütün ekiminin enflasyonist gidisine son vermek, iyi kalite tütün yetiştirmektir. Uygulanacak ciddi bir tütün politikası neticesinde Türk tütününün istikrarlı piyasa bulması mümkün olabileceği gibi, tütün üreticileri de nisbi bir refaha kavuşmuş olacaklardır.»



— EYVAH! Gene kim sallıyor ortaktığı!..

"Terör,,e adalet de alet edilmektedir

Enis COŞKUN

öte yandan Kıbrıs sorununun, çok kullanılmamasından ileri gelen, «ahgı-mışlığı» kamuoyunun dikkatlerini saptırmaya yeterli olamamıştır. Bunun üzerine bir başka yolun denenmesine karar verilmiştir. Bu yeni yol, Türkiye'deki devrimci potansiyel üzerinde bir terör havasının estirilmesi. Böylece bir taşla iki kuş vurulması amaçlanmıştır: Birincisi Türkiye'mizi emperyalizmin sultasından çekip kurtaracak, sosyalizm yolundaki bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin kavgasını yapacak güce ve etkenliğe kavuşmak üzere bulunan devrimci potansiyelin önünü çevirmektir. İkincisi ise kamuoyunun dikkatlerini bu uğurda estirilen terör havasına çekmek ve böylece mevcut krizi bir süre daha gözlerden saklamağa çalışmaktır.

Türkiye'deki devrimci potansiyelin üzerinde estirilerek istenen terörün arkasında yatan nedenlerin başında mevcut krizin halkta doğduğu muhalefet gelmektedir. Çünkü, Türkiye'deki sosyalistler halk safında uyandıran bu muhalefeti devrimci bir doğrultuda gerçek rayına o-turtacaklardır. Bu girişim ise iktidarın; hakim sınıfların, tedirgin olmalarına yol açmaktadır. Türkiyede emekçi sınıfların mutluluğu için sosyalistlerin sürdürmekte oldukları gerçekli mücadele bugün için ön planda görülen militanlar devrimci gençliktir. Bu nedenle iktidarın terörüne öncelikle hedef olmak durumundadırlar.

SON aylarda, ve özellikle şiddetini artırmış olarak son günlerde Türkiye'deki devrimci gençlik arasında yoğun bir tutuklama girişimi su üstüne çıkmış bulunmaktadır.

Ülkenin doğusundan batısına, güneyinden kuzeyine ve ufaklı büyüküklü hemen tüm kentlerinde her geçen gün yeni yeni tutuklamalar duyulmaktadır. Belli olan odur ki, bu yaygınlık ve bu genellik elbette bir rastlantı sonucu değildir. Hiç kuşkusuz yurt çapında bir genel planın uygulanmakta olduğu ilk bakışta göze batmaktadır.

Uygulanmakta olan bu genel plan bir terör planıdır ve kurbanlarını Türkiye'deki devrimci güçlerden seçmektedir. Çünkü, bildiği gibi, 27 Mayıs'tan buyana Türkiye'de bir devrimci potansiyel gelişip güçlenmektedir. Buna karşılık iktidar, boğazına kadar çözümleri bulamadığı bir krizin içine gömülmüştür. Aslında Türkiye'de hakim sınıflar iktidarının başına gelen hal, emperyalizmin dümensuyunda bir politikanın sahibi olan tüm benzer iktidarların başı üzerinde tıpkı bir kara bulut gibi dolmaktadır. İçine düşülmüş krizden kurtulma olanığı bulamayan, iktidar kamuoyunun dikkatini başka bir yöne çekmeye karar vermiştir. Bu gibi hallerde eskiden genellikle emperyalizmin Akdeniz'de büyük kozu olan Kıbrıs sorunu halkın dikkatini çekecek bir paratoner olarak kullanılmaktaydı. Ne var ki, bu sefer krizin büyüklüğü ve

GERÇEKTEN emperyalizm ve onun dümensuyundaki hakim sınıflar ülkemizde sahneye koydukları terör planında, bugün için, ilk adım olarak «devrimciler hapishanelere» hedefini tayin ve tesbit etmişlerdir. Nitekim daha şimdiden Türkiye'mizde hapishanelere kapatılmış yüze yakın genç devrimci bulunmaktadır.

Bu sonucu alabilmek için iktidar, yani emperyalizm ve onun yerli ortakları olan hakim sınıflar, tüm olanaklarını seferber etmiş ve gerekli ortamı ve koşulları yaratmıştır. Ancak şurası da bir gerçektir ki, şayet hapishanelerdeki devrimci sayısı daha fazla değilse, bunun tek nedeni Türkiye'de adliyenin bağımsızlığı ilkesine gönülden inanmış yargıçların varlığıdır. Bu ne de olsa bir teminatıdır. Fakat yargılama usulündeki uygulamaların, bağımsızlığı kendine ilke edinmiş bir yargıç; dahi zaman zaman terörün bir çarkı haline getirebilecek nitelikte olduğunu da hiç bir zaman unutmamamız gerekir. Bunun böyle olduğuna da bir çok kereler tanık olmuş bulunmaktayız.

Bu niçin böyle olmaktadır? Hiç kuşkusuz öncelikle yargılama usulü kanunundaki Anayasamıza ve insanlığın bugün sahip olduğu hukuk espirisine ters düşen hükümler birincisi nedendir. Hemen arkasından gelen ikinci neden ise, uygulamadaki usulün, usul kanunundaki usule ters düşen bir biçimde gelişmesidir. Bugün yargılama usulü, kanunu ve uy-

gulaması ile birlikte, tamamen faşist bir karakter taşımaktadır. Böyle olunca bu usul çok kolay bir biçimde devrimciler üzerinde estirilerek istenen terörün aracı olabilmektedir. Adli mekanizmaya bir ölçüde de olsa sızacak emperyalizm, bu terörü sağlayabilme olanığını da elde edebilecektir. Şöyle ki, kanun hazırlık tahkikatı diye adlandırılan soruşturmayı ve koğuşturmayı yapma yetkisini savcılığa vermiştir. Gene kanunumuza göre savcı davada taraflardan birisidir ve öteki taraf da savunma makamıdır. Şu halde taraflardan birisinin yürüttüğü tahkikat sonunda hazırladığı dosya üzerinde yargılama yapılmaktadır. Aslında bu bir problem doğurmayabilir. Fakat savcının yürüteceği tahkikatın gizli olacağını da kanun düzenlemiştir. Düzenleme böyle olunca problemler de ortaya çıkar; bu doğal bir sonuçtur. Sanık diye ele alınan bir devrimci, büyük bir gizlilik içinde emniyet nezaretinde uzman polisler tarafından dövülüp ve türlü işkencelere uğratılmakta ve ondan sonrada düzenlenen dosya ile birlikte yargıç önüne çıkarılmaktadır. Yargıç önündeki sorgu da kanunumuza göre gizlidir. Böylece sanık gene savunma hakkından yoksun kalmaktadır. Günün geç saatinde yargıç önüne çıkarılan sanığın lehine dosyada hiçbir delil yokken, bir sürü polisin tanık olarak alınmış ifadeleri yer almakta ve hepsi de sanığın suçlu olduğunu anlatmaktadır. Yargıç dosya içindeki kağıtlara göre sorgu yapıp tutuklama yada salıverme kararı verme durumundadır. Onun için de sanık tutuklanmaktadır. Kanun savcıya yapacağı hazırlık tahkikatı sırasında dosya içine sanığın lehine deliller koymasını da emretmiştir. Ama bugüne kadar ne yazık ki, bir hiç bir devrimcinin dava dosyasında bu hususa uyulduğunu görmedik.

ÖTEYANDAN sanık tutuklandıktan sonra bazen koğuşturmayı yürüten görevli, aradan aylar geçtiği halde bir türlü eli altındaki dosyayı bitirip mahkemede dava açamamaktadır. Böylece çoğunlukla sonunda beraat edeceği bir suçtan dolayı bir devrimci genç aylarca hapishanede tutulmaktadır. Bunun örneklerini geçmişte görmüştük ve halen de görmekteyiz.

Görüldüğü ki, bugün Türkiye'de genel bir terör planı uygulanmakta ve uygulamada da, bağımsızlığına rağmen, adliye alet edilmek istenmektedir. Bu girişime karşı tüm devrimcilerin bağımsız adliyeden yana mücadele etmesi gerekmektedir. Emperyalizmin oyuncağı olmak istemeyen adliyenin bağımsızlığına inanan tüm savcılar ve yargıçların yanında ve onlarla birlikte direnmemiz, oynamak istenen oyunu boşa çıkarıp, afişe etmemiz gerekmektedir. Hapishanede bugün sayıları yüze yaklaşan genç devrimcilerin ne için içerde bulduklarını, için gerçek yönünü, emekçilerin gözleri önüne sermemizinde devrimci mücadelemiz için zorunluluk olduğuna inanıyoruz.

Türkiye'de sosyalistlerin iş mücadeleleri nisbi bir serbestlik ortamında gitgide şiddetlenirken ve hatta bazı sosyalistler bazen «küçük burjuva kuyrukçuluğu» gibi bir suç sapmaya sürüklenirken, yakın tarihin gerçeklerini hatırlamak zorunlu hale gelmektedir. Aşağıda, sosyalist kavramın çilekey militanlarından HASAN İZZETTİN DİNAMO'nun ibret verici bir anısını sunuyoruz.



DİNAMO 1940'LARDA

— Sol'un çileli kuşağı —

1945 yılının yazı, Pülümür kasabasının engebeli, yalçın görünüşü üzerine iğretli, kısa süreli bir cennet örtüsü gibi örtülmüştü. Berlin'e doğru yarışarcasına ilerleyen Sovyet müftekif orduları, en sonra yüzyüze gelerek el sıkışmışlardı. Savaşın kahküllü canavarı, Berlin'in bir yerinde yeraltındaki sığınagında metresi Eva Braun'la kendisini öldürmüştü, daha önce verdiği salık üzerine tanınmasın diye uzun boylu leşini de benzinele yaktırmıştı. Doğuda, batıda silahların, toprakların kızgın namuluları, belirsiz bir zaman için artık susmuştu. Yalnız, Avrupa'nın göz alabildiğine uzayan yıkıntılarında hala genizleri yakan yangın dumanları tütüyordu. Yüzbinlerce sivilin, askerın ölümleri yerin altında, yerin üstünde yeni yeni şişiyor, çürüyor, sonsuz unutulmuşun kapkaranlık uçurumlarına doğru acı bir gaz rüzgarı gibi uzaklaşmaya bağlıyordu. Bu kemik, fosfor toprakları üzerinde yeni bir oç ve savaş kuşağı yetişinceyedik bu milyonlarca ölümlün taze anıları, sessiz ağlıardan bir gelincik mahşeri gibi dalgalanacaktı. On yıldır.

Avrupa toprakları üzerinde demir ayaklarıyla hoyratça ter ter tepinen faşizmin uğursuz kara kuvvetleri, Türkiye'ye de sığınmış özgür düşüncenin bahçelerinde yakacak ödürecek, yokedecek tohumlar arıyordu. Hemen hemen elinin altında buyruk verecek iki kişi bulunduğablen her amir, Hitler gibi düşünüyordu. Bu isteriyi yakalanmış büyük yönetim mekanizması ise nasılsa eline geçirdiği benim gibi birkaç solcuymu demir elleriyle kavramış, oradan oraya birer paçavra gibi kaldırıp atıyor, sizin anlayacağınız, sürgün ediyordu.

İlk askerce sürgün yerim, İslahiye'nin sıtma cehennemiydi. Oradan kaldırılıp stratejik hesaplara göre Erzincan'ın Pülümür bölgesine, oradan Muğla'ya, oradan Karacabey'e, oradan Bandırma'ya, oradan Susurluk'a sürüldüm. Bu, yedi yıl sürdü. Hitler'in kara ruhu hala kapkara çikçikler serpererek Türkiye'nin üzerinde dolayıp duruyordu, daha da çok dolaşıp duracaktı.

İşte, bu bir sıra sürgünlüğümün birinde, Pülümür'den Ege bölgesine gönderileceğim kulağına çalınmıştı. Batıda Hitler'in benzinele yanıp kapkara kesilmiş leginden hala kara dumanlar çıkmaktaydı. Bir yedek subay arkadaş, birgün yanıma sokuldu:

«Haberin olsun,» dedi, «seni birkaç gün içinde İzmir'e sürgün ediyorlar, emir geldi. Son emri bekliyorlar. Ben bilmiyorum ama, İzmir'de yeraltı kale zindanları varmış, galiba seni o zindanlara atılmak üzere gönderceklermiş subay arkadaşların dediğine göre. İçlerinde oraları bilenler var. Fakat anlamıyorum, senin bir suçun yok, yalnızca askerliğini yapıyorsun.»

İçim iyice çürümüştü. «Demek ki, diye düşündüm. «Avrupa'da kurşuna dizilen faşizmin ruhu gizlice Türkiye'ye sığındı. Hele bir gidelim de o tehlike başgösterirse kışı kırarım.»

Uç arkadaş, bir görevli erin kılavuzluğunda, Aydın'a vardık. Biz jandarma kumandanlığına teslim eden er, helalâşarak geri döndü. İri yarı, kartal bakışlı, kısa bıyıklı bağgedikli, bizi tavuk kümesine benzeyen pis bir yere tıkarak üstümüze kilit vurdu. İçerde tahtalar üzerine uzanmış birkaç kılıksız berduşla, bir iki köylü yatıyordu. Yüzlerinden umutsuzluk akıyordu. Geceyi kuru tahtaların tozları, pisliği içinde uzanarak geçirdik. Sabahleyin kilit açıldı. Benden önce dışarı çıkan Osman'la Fehmi, biraz sonra, «seni bağgedikli çağırıyor,» diyerek, beni alıp götürdüler. Jandarma komutanlığı havadar bir yerdedi. Kapıda, basamaklar üzerinde yüzünde takma olduğu hemen anlaşılın ahbapça bir gülümseyişle jandarma bağgediklisi dikiliyor, dikkatle bana bakıyordu. Osman:

«Bağgedikli de sosyalizan,» dedi, «Nazım Hikmet'i yakından tanıyor, Seni tanıyıp tanımadığını sordum 'el bette tanırım, Dinamo'yu kim tanımaz, onun nice şiirlerini okudum' dedi.»

Sehirden şehire yürüyüş

Jandarma bağgediklisinin, Osman'ı iyice tongaya bastırıldığını anladım. Adamın yüzünde maskelenmiş koskoca bir düşmanlık yatıyordu. Yarım saat sonra yanıma katılan iki asker kaçağıyla iki jandarmanın eşliğinde Muğla'ya doğru yola çıkarıldık. Biz üç arkadaş kelepçeliydik, asker kaçakları serbestti. Kıtadan kıtaya gönderilen erlere kelepçe vurulduğunu ilk kez görüyordum. Bu, «dostunuza» bağgediklinin işiydi. Korkunç bir yaz sıcaklığı, Aydın'ın çatlamış Mendere bölgesini yakıp kavuruyordu. Yörük Ali Efe'nin vaktiyle Yunanlılar'a kök söktürdüğü yerlerden geçtik. Oralarda çarpışan eski efeler, zeybeklerle karşılaştık: «Şimdiki askerlik de askerlik mi? Asıl askerlik bizim zamanımızdaydı,» diyorlardı. Toz duman, kan ter içinde akşama dek yürüdük. Aydın'la Çine kasabası arasındaki ilk jandarma karakoluna vardığımızda iki asker kaçağını bizden ayırıp karakola alan jandarmalar, bizi, beni Osman'ı Fehmi'yi dışardaki bir tavuk kümesine tiktılar. Ellerimiz de kelepçeliydi. Yerimiz öyle daracaktı ki, ayakları bağlanmış kurbanlık koyunlar gibi

Sosyalistlerin İşkenceleri U

birbirimize sokulmuş, iki büküm betonun üzerinde oturuyorduk. Bu zülmün anlamını anlamak güçtü. Bir saat çömelerek, kara kara düşünerek bekledikten sonra kapımızı açtılar:

«Arkadaşlar, burada yatacak yer yok. Bu gece Çine'de bulunacaksınız, emir geldi,» dediler. Çine'ye doğru yayan olarak yola koyulduk. Patlamış tabanlarımızla son kerte güç yürüyorduk. En sonra, Osman yanımdaki birkaç kurusu gözden çıkararak, yoldan geçen bir kamyonu çevirdi, bindik. Yanımıza verilen yeni iki jandarma'nın eşliğinde gidiyorduk. Asker kaçaklarından iri yarısı, kulağına şöyle fıslıladı:

«Küçük karakolda kulağına çalındı. Orada sizi falakaya yıkmak istiyorlardı, ama yeteri kadar jandarma olmadığından bundan vazgeçtiler. Sizi o küme de bu yüzden kapadılar.»

Bunu işitince belkemiğimizden buz gibi bir yel geçti. Demek ki artık Türk jandarması için suçlu - suçsuz diye bir nesne yoktu. O artık bir zulüm isterisine tutulmuş, otomatik bir makina, canavardan başka bir nesne değildi.

Bu düşüncelerle Çine jandarma taburu kışlasının önünde kamyonundan indiğimizde moralmiz paçavra gibiydi. Yorgunluktan ölü gibiydik. Çine jandarma taburu bizi teslim aldı, iki asker kaçağıyla. Hepimizi yerin altına, da, merdivenle inilen bir zindana tiktılar. Karanlıkta bir aptesaneye atıldığımızı sandık. Çünkü içerden keskin bir bok ve sidik kokusu geliyordu. Amonyak gözlerimizi sulandırdı. Hayır, burası aptesane değildi. Ancak bizden önce buraya tikihp helaya bile bırakılmayan jandarmazedeler buraya işlemek ve sığınmak zorunda kalmışlardı. Tabanı beton olan daracık, alçak tavanlı zindana düşercesine sendeleyerek indiğimizde postallarımız cart diye insan bokuna gömüldü. Uzun süre ayakta dikilerek ne olacağını bekledik. En sonra arkadaşlar, zindanın aptesane olarak kullanılmadığı bir yanını ayaklarıyla yoklayarak buldular. Oraya sığıarak sırtımızı duvara dayayıp oturduk. Ayakta duracak halimiz yoktu. Tabanlarımızdan ateş çıkıyordu.

Böyle aç-susuz bir saat bekledik, beklemedik, zindanın kapı olarak kullanılan deliği önünde ayak sesleri, konuşmalar işittik. Herhalde bu pis yerden çıkarılıyoruz diye düşündük. Çünkü biz ne bir suçlu, ne de tutukluyduk. Yalnız kıtalarımız değiştiriliyor, normal bir «kıtadan kıtaya sevke» yolculuğu yapıyorduk.

Kilitte bir anahtar döndü. Kapı aralandı. Bir jandarmasının gölgesi kapı yerine kullanılan deliği doldurdu:

«İstanbulu Fehmi,» diye seslendi. Bizim ufak tefek sarışın, ince sesli yedek subaydan atılmış arkadaşımız, gözüklerini düzelterek merdivenlerden yukarı çıktı. Zindanın küçük kapısı yine kilitlendi.

Çok meraklanmıştık. Yatış vakti bütün resmi işlemlerin durduğu bir saatte oğlanı neden çağırmışlardı?

Kırkbeş dakika özükü bir merak içinde bekledik. Yalnız, bu sırada yığıyla yıkanan geniş garnizon meydanından gülmeler, kogan insanlara özükü ayak sesleri, hah silkelirken so-paların bunlar üzerinde çıkardığı tok seslere benzer sesler işitiliyor, meraktan çatlayacak hale geliyorduk. Bir iki kez Fehmi'nin ince sesini andıran yüksek yakınma, çığlık sesleri işittik. Çığlıklardan sonra, gülmeler, kahkahalar işitiliyordu. Bahçede bir şeyler geçiyorsa da anlamak elde değildi. En sonra, zavallı Fehmi ağlaya-



YAZAR HASAN İZZETTİN

— Yirmi beş yıl önce

rak, bitkin, yere basamaz bir biçimde geldi. Geldi değil de birkaç jandarma koltuklarından tutarak onu üzerimize fırlatıp attılar. Kapı görevi gören delik yine kapandı. Dışarda ayak sesleri, konuşmalar, gülmeler kesilmişti. Şimdi üstümüzdeki erat yatakhanesinin döşemeleri üzerinde pıtır-pıtır ayaklar geziniyor, dışarda bir sürü erer böceği ötüyor, uzaktan uzağa köpek havlamaları geliyordu.

Böyle korkunç bir gerilim içinde bekleyip dururken, inlemesi, ağlaması kesilen Fehmi, tabanlarını uğuşturarak konuştu:

re Yapılan nutmayalım!

H. İzzettin DİNAMO



MİLLİ ŞEF, DİKTATÖRLÜK YILLARINDA
— Devrimcilik adına devrimcilere engizisyon işkencesi —

«Korkunç işkence ediyorlar arka-
daşlar,» dedi. «Belki eli jandarma,
sürmadan dövüyorlar, yalnızak dışı-
nda sivri taşların üzerinde koşturu-
yorlar, hem de ata biner gibi sırtına
binip kamçılarla. Cezaevindeki
mahkumları da dışarı çıkarıyor, sey-
rettiriyorlar. Osman şimdi seni çağı-
racaklar. Öyle söylediler. İşkence bi-
çimleri araştırıyorlar. İyi ki akılları-
na birşey gelmiyor.»

Kapıda ayak sesleri işitildi. Anah-
tar, kilidin içinde iğrenç bir gürültü-
ye döndü:

danda at safası yada maneje eğitimi
yaptığını anladık.

Fehmi: «Şimdi, Osman'ın sırtına
binip onu kamçılarla keskin taşla-
rın üzerinde yalnızak koşturuyorlar,»
dedi. Bu çürçüne yarım saat sürdü.
Sonra sesler yine kesildi. Üstümüzde-
ki yatakhane de koğuşmalar, gürültü-
ler, patırtılar, kahkahalar, bağırışlar,
çağırışlar işitiliyordu.

Fehmi: «Şimdi, yatakhane de Os-
man'ın ayaklarını tüfek kayışına ge-
direrek falakaya yatırıp sopa atmaya
gahşıyorlar. Herhalde Osman falaka-
ya yatmamak için jandarmalarla bo-
ğuşuyor,» dedi. Bu boğuşma bir süre
sürdü. En sonra, mezbahada kocaman
mandaları, öküzleri kesmek üzere ye-
re attıklarında çıkan sese benzer
«küt» diye bir ses işitildi. Demek on
sonra Osman'ı yere yıkmışlardı.

Yukarıdan yarım saate yaklaşık
neşeli bağırış, çağırışlar, gülmeler
işitildi. Osman bir saat sonra zindana
döndüğünde, ağzım bıçak açmıyordu.
geldi:

Sıra bana gelmişti...

Yambaşıma çöktü, sırtını yaş duvara
vererek oturdu. Sıra bana gelmişti.
Bu boklu ve sidikli hücreye girdiği-
mizde pis kokudan burnumuzun dire-
ği kurumuştı. Tiksintiden kusacak ker-
telere gelmiştik. Şimdiyse, dışarı çı-
lap bu iğrenç işkencelere katlanmak-
tansa, kıyamete dek burada yaşamaya
razydik. Otuz kilometrelik yolu,
o cehennem gibi sıcakta yayan yürü-
yerek tabanlarımız yer yer patlama-
mış ve biz de bu kerte yorgun olma-
mış olsaydık, yine de biraz olsun bu
işkencelere katlanabilmek için dişim-
zi sıkabiliydik. Ne yazık ki bundan
dolayı ytrekHHği kendimde göremi-
yordum. Aradan beş dakika geçti
geçmedi, ayak sesleri işitildi. Kilit
kuralandı, genç bir köylünün sesi

«Trabzon'lu Hasaan!»

İster istemez zor bela kalkıp tor-
top delikten dışarı çıktım. İki silahsız
jandarma beni alıp karada bir ejder-
ha ağzı gibi açılmış karanlık bir ka-
pidan karanlık bir yere soktular. Ay-
ışığının yardımıyla buranın taburun
yemekhanesi olduğunu anladım. İki
jandarma, beni kapının arkasında si-
vil giyinmiş genç bir adama tanıtti:

«Trabzonlu Hasaan geldi komuta-
nım,» dedi. (Ben sonradan bu sivil
giyinmiş işkenceci başıyı araştırdım
ve öğrendim, Jandarma Üstçavuşu Ha-
yati idi.)

Göz ucuyla yöreyi inceledim. Ye-
mekhanede sinmiş birçok jandarma
daha vardı. Herhangi bir terslik olur-
sa hemen karakuş gibi atılmağa ha-
zır, pusuşmuş bekliyorlardı.

Hayati Üstçavuş bana:

«Anlat ulan,» dedi.

«Ne anlatayım?»

«Anlat işte. Ben ne bileyim ne
anlatacağım. Anlat da bilelim işte!»

Kitadan kıtaya nakledilmekte ol-
duğumuzu anlattım.

«Yok ulan,» dedi, «canlat bele. Sen
çok şey anlatabilirsin.»

Vaktiyle okullarda okuduğumu,
öğretmen olduğumu, siyasal işler üs-
tüne yazılar yazdığımızdan yedek su-
baylık hakkımızın elmden alındığını
anlattım. Ben, bunları soğukkanlıca
tene tene anlatırken, arkadan kulak
tozuna okkah bir yumruk indi. Bir
süre yüzüm uyustu. Kulaklarım uğul-
dadı ve kafamın içi depreme uğramış
bir köy gibi sarsıldı. Bir şey duymaz
oldum. Kendime gelmek üzereydim ki
sağdan soldan, cepheden güçlüce yum-
ruklar sağanak gibi yağdı. Artık acı
duyulmayan kör bir noktaya gelmiş-
tim ki Hayati:

«Yeter,» diye bağırıldı. «Şimdi so-
yun şunun anadan doğma, bakalım
müsliman mı gavur mu?»

Hiç durmadan süren işkence!

Kafama, suratına yediğim ağır
yumruklarla nakavut olmuş gibiydim.
Yumrukların en müthiş çeneme inen-
di. Ben uyukuk bir durumda ayakta,
depreme tutulmuş Çine kavakların-
dan biri gibi sallanırken, sekiz - on
jandarma beni anadan doğma soyarak
sırtüstü soğuk betona yatırdılar. Her
kolundan ve bacağımdan ikişer kişi
aslıyordu. Sırtım buz gibi betona ya-
pıgınca sersemliğim geçer gibi oldu.
Hayati'nin eğilip tenasül uzvuma
dikkatle baktığını ayırt ettim:

«Sünnetli olmasına sünnetli ama,
bu onun gavur olmadığını ispatlamaz»,
dedi. «Yahudiler de sünnet oluyor.
Belki de yahudidir. Bağlayın şunun
kamışına bir ip.»

Çevrede ipe benzer birşey bula-
madıklarından bir jandarmanın getir-
diği teli sarmağa başladılar.

Hayati:

«Ulan, herifin şeyini keser bu.
Boşuna başınıza iş mi açacaksınız?
Bir kurnap bulun hiç olmazsa,» dedi.
Birkaç dakika içinde bulunan bir kur-
napı altına bağladılar. Birişi iyi bağ-
lanıp bağlanmadığını anlamak için kur-
napı asılınca bağarmak zorunda kal-
dım. Yemekhane kahkahaları çıtıadı.
Sonra Hayati bir jandarmasının adını
çağırarak: «Tükür ulan şunun ağzına,»
dedi. Ağzımı zorla, yırtarcasına aç-
rak hazırladılar. Kendisine buyruk
verilen jandarma, «hak tük» diye ağ-
zıma tükürdü. Hayati Üstçavuş bir
başkasını parmağıyla gösterdi: «Sen
de sümür bu gavurun ağzına,» diye
emretti. O da ağzıma sümürdü. Bir
sürü genç insan eli yüzümü sımsıkı
tuttuğundan kafamı oynatamıyordum,
ağzıma dolan iğrenç yabancı maddeleri
dışarı püskürtüyordum. Hayati, bir
başka jandarmaya:

«Haydi sen de işe bu hergelenin
ağzına,» dedi. Jandarma, hiç ikircik-
lenmeden yanıma diz çöktü ve ağzıma
pek az da olsa çökdürdü. Biraz sonra
Hayati, jandarmaya şöyle ünledi.

«Ulan bu herifin ağzına içinizde
sıcaacak kimse yok mu?»

Erattan hiçbiri bu korkunç işe
yanasmak istemediyse de Hayati bir
jandarmayı kolundan kavrayarak:

«Sıyr ulan donunu, sıç bakalım
şu hergelenin ağzına!» diye bağırıldı.

«Aman komutamım, ben biraz şa-
ce ayakyoluna gittim. Bende birşey
kalmadı, yapamam!»

Üstçavuş öbür jandarmaları da sı-
kırtırdıysa da hiçbiri bu iğrenç işe
yanasmadı. O zaman, «brakın öyleyse
kalkın,» diye emretti. O zaman dün-
yanın en büyük tiksintisini ve hincini
duyarak kalktım. Ne var ki iş bitme-
mişti. Tenasül uzvuma bağlı kurnapı
çekerek beni yemekhanenin içinde ko-
turup durdular. Ellerimi de arkaya
bağladıklarından son kerte canımı ya-
kan kurnapı tutamıyordum. Sonra bi-
raktılar. Asker giyneklerimi giydim.
Bu kez beni alıp karadaki uzun koğu-
şa götürdüler. Vakit geceyarısını geç-
tiği halde yatakhane de bütün erast
uyanık, don - gömlek dolayıyorlardı.
İçlerinde giyimli bir tek kişi yoktu.
Demek ki, iş sarpa sararsa bu işken-
cenin resmi bir kanaldan yönetilmemiş
olduğunu böylece kanıtlayacaklardı.
Ben koğuşa girince uzun bir bekle-
yişten sabırsızlanmış görünen jandar-
malar oğul arı gibi başına üşüştüler.
Birisinin bir tüfek getirdiğini gördüm.
Demek beni falakaya yıkacaklardı. Üç
beş lri yarı jandarma üstüme atıldı.
Beni sırtüstü yere yatırmaya davran-
dılar. Noduldan canı yanan eşek attan
hızlı gider derler, jandarmaları, okul-
lardaki sporculuğumuzdan edindiğim
beceriklilikle öteye beriye savurdum.
Bu sefer üstüme belki yirmi kişi çul-
landı. Bu karışıklık içinde onlarla bo-
ğuşmak kolay olmuyordu:

«Ulan ihtiyar yamaşmış bels diyor-
ardı. Hangi ihtiyar, ben o zaman he-
üz otuzbeş yaşındaydım. En sonra
gücüm tükendi, beni kuskıvrak yaka-
layıp sırtüstü yere yatırdılar. Yine
kollarımın, bacaklarımın üzerine iki-
ger - üçer jandarma oturmuş, bir in-
safsız da göğsüme çökmüş, soluğumu
kesmişti. Birkaçı da, bu arada bağı-
rıp çağırmaşayım diye elleriyle ağzı-
mı kapıyordu. Burnumu olsun açık
bırakmayı düşünemediklerinden beni
neredeysse boğacaklardı ki can korku-
suyla bir kez daha silkindim ve göğ-
sümde oturan jandarmayı yerinden
hoplattım, ağzımı burnumu kurtar-
dım.

«Ulan insafınıza tüküreyim sizin.
Boğacak mısınız beni? Ağız burun tu-
kanır mı?» diye bağırardım. Gerçi ağ-
zımla burnumu kurtardıysam dayakla-
rımı mavzerin kayışına geçirmiş, ha-
vaya dikmişler, sopa gölenine hazırla-
mışlardı. Kalın bir meşe odunu çıplak,
yaralı, patlamış tabanlarıma düşman-
ca, kahpece, alçakça inneye başladı.

Gelecek Hafta
KORKUNÇ İŞKENCE



İZZETTİN DİNAMO
— ışık tutuyor —

«Asker Osmaaan!»

Osman, uzun boyu ile doğruldu.
Kafası küt diye alçaklık tavana tosla-
dı. İki büküm, donunayın aydınlatığı
bahçeye çıktı. Kapı kapandı. Sesler
kesildi. Yarım saat, kırkbeş dakika
bekledik, ne Osman döndü, ne de bir
ses işitildi. En sonra bu korkunç ge-
rilimin üzerine bahçeden gelen kala-
balık ayak sesleri, halı silken deynek
sesleri, gülmeler, kahkahalar düş-
tü. Evet, bütün bu sesler ruhumuzda-
ki gerilimin üzerine göktaşları sağa-
nağı gibi yağdı. Jandarmaların, mey-



YARI AÇ YARI TOK ORMAN KÖYLÜSÜ
— Batıda da, Doğuda da kaderi aynı —
(Foto: Halil AYTEKİN)

Orman köylüsü her yörede açlığa mahkum

Halil AYTEKİN

Politikacıların «Orman Affının istismar etmesi karşısında Halil Aytekin, orman köylülerinin dramını yerinde incelemiştir. Aytekin'in geçen sayıda başlattığımız orman röportajının son bölümünü bu hafta sunuyoruz.

Ibrahim Aynacı, köyün hall vakti yerinde olanlardan üç beşi arasına giriyor. İşte tüm yıllık geliri gideri:

GELİRİ	
3 çuval zeytin	300 TL.
Ustahktan	1200 >
Bugday, çavdardan	700 >
Orman ürünleri	500 >
Toplam gelir	2700 >

GİDERİ	
1650 lira Yiyecek masrafı	700 > Giyecek masrafı
450 > Çeşitli masrafı	165 > İşletme masrafı
2965 < Toplam gider.	

SONUÇ	
Gelir: 2700 lira	Gider: 2965 lira
Borç: 265 lira.	

Bu açık, Tunceli'nin orman köyünde 427 liradır.

Yıl 1969. Köy kahvesindeyiz. İçeride topu topu 16 kişi var. Köyden kaç kişinin mahkemesi var, bir sayalım, dedik. «Ohooo, dediler. O da sayılır mı, hiç bilmez ki?»

Birkaçını yokyalım dedik.

- 1 — Durmuş Dudak: 14 Mahkeme..
- 2 — Niyazi Ateş: 7... 2'sinden 14'er gün hapis cezası, ayrıca 120'er lira para cezası. 5'i devam ediyor mahkemesinin.
- 3 — Adem Kızıl: 5 mahkeme. 3 tane 21'er gün hapis cezasıyla sonuçlanmış. Ayrıca 440 lira

para cezası. Hacı kalkmış Adem Kızıl'a, hapis yatmamak için borç para bulmuş ödemiş. İ. kişi için avukat tutmuş. 350 lira peşin vermiş. Avukat için 120 lira alıyormuş orman idaresi...

Köylüler, «Hem karıştırdılar. Hem de bizden para alıyorlar avukatlık ücreti için. Şaştık gitтік bu işe bey!» diyorlar.

4 — Hüseyin Bakır: Doğdu doğalt mahkemede. Son olarak 2 mahkemesi var. 2000 liraya tarla satın almış. Hakkında tutanak düzenlemişler. Sonunda 1500 lira para cezası. 6 ay hapislik. Ayrıca dört kalastan 549 lira para cezasına çarptırılmışlar...

Baktım, karşıdaki 16 köylünün mahkemeleri yazmakla bitmiyor. «İçinizde mahkemesi olmayan vatandaş var mı?» dedim. «O da nası iş?» der gibi bön bön yüzüne baktılar. Hem Yaşyerli olacaksın, hem de mahkemen olmayacak. Karşında 13 - 14 yaşlarında ayağı topal biri var. Hüseyin Güneş adındaki bu çocuğun da orman kesiminden bir, iki tane mahkemesi varmış...

Köy 130 hane, mahkemesi olmayan, içlerinde hapis yatmayan hemen hemen hiç kimsesi yok. Köydeki tüm mahkeme sayıları belirsiz. Köylü vatandaşlar arasında yolda iki, üç hatta yedi sefer yakalanıp mahkemeye düşenler var. Bir yıl içinde ortalama 350 - 400 mahkeme tahmin ediliyor. Bu on yılda 3500 - 4000 mahkeme eder.

Bir mahkeme köylüye..

- A — Eşek parası 150 lira, orman idaresi eşeği satışa çıkarır.
 - B — Orman avukatı 120 lira, Usulen bu para sahibinde kalır.
 - C — Odun olursa 80 lira, kereste olursa 280 lira para cezası.
- İki eşek yükü odunla yakalanan köylüye 350 lira, bu yükler

Bir kuşağın trajedisiz

Neydi bu trajedi? Türkiye'de iletici aydın bir kuşak, salt egemen sınıf ve onun uygulayıcıları ve güdücüleriyle çatışmakla kalmadı, o egemen sınıfların yüzyıllardanberi etkisiyle olumsuz koşullandırılmış, ters birikimle oluşturulmuş toplumla, toplumun ağırlığı olan halkla da çatıştı. Toplumla kişinin çatışması sonucunda, kişinin yenileceği, yokolacağı önceden bellidir. Bu kaçınılmaz, önlenemez yeniklik ve yokoluş trajedisidir. Bu trajedinin nedeni, trajedi kahramanları olan o aydın kuşağın bir takım fesadifler sıçramasıyla çağdaş kişiler oluşu, yani sınıfsal bilinçle varmış olmaları - hiç değilse ideolojik ola-

Olümü, Türk düşün çevresi için büyük bir yitik olan Emin Eliğin «Kemalist Devrim İdeolojisi» adlı kitabında, Cumhuriyetten sonraki en önemli yurt sorunları üstüne bilimsel ve gerçekçi yorumları arasında büyük bir duygusalılla coşkuya kapılıp yazdığı bölümleri de okuyoruz:

«Ben de diyeceğim ki, gönlümüz yurt ve insan sevgisiyle ne denli şişkin olursa olsun, düşünen beynimiz için en yüce mutluluk, duygularımıza kapılmadan, korkmadan, dış ve iç baskılar altında ezilmeden; yaksaksız, tabusuz ve sansürsüz, alabildiğine özgür düşünemektir. (Sayfa - 303)

«Sevgili gençler! İliklerimize işlemiz olan Oportunizm bizi işte böyle çıkmazlara, açmazlara sürülmektedir. Sizler sakının bu tuzaklardan!» (Sayfa 304).

Bunlar gibi pekçok olan duygusal ve coşkulu satırarında, yazarın çarpan yüreğini duyuyoruz. Umarsızlık içinde kendini yiyen aydının feryadıdır bu: «...en büyük mutluluk,.... korkmadan, iç ve dış baskılar altında ezilmeden; yaksaksız, tabusuz ve sansürsüz, alabildiğine özgür düşünemektir.» Bu kuşak, bu mutluluğu o denli, o denli az duydu ki... Genç kuşağa bu mutsuzluk anlatılamaz bile; çünkü bu, ancak yaşanılarak anlaşılır bir acıdır. Emin Eliğin bilimsel bir kitabın içinde yer yer coşkuya ve duygusalıhğa kapılmasının nedeni işte budur.

Yer yer bu duygusal ve coşkulu anlatı, bu bilimsel kitabın kolay okunurluğunu da sağlamaktadır.

Kitaba eklenmiş üç ekle biyografik bölümleri dışta tutarsak, «Kemalist Devrim İdeolojisi», sistematığı içinde iki ana bölümdür:

1 — Atatürkçülüğün ve Altıok ilkelere ilişkin Marksist açıdan değerlendiril-

kereste ise iki eşek için 520 lira para cezası öder. Ortalama dört kere mahkemeye gidilir. 10 ar liradan 40 lira masraf olur. Bu süre içinde ayrıca gündeliği o nar liradan en az 80 lira iş kaçıyına uğrar. Köylü odunla yakalanırsa 14 veya 21 gün ceza verilir. Af kapsamına girmez. Bu hapiste yattığı günleri de paraya çevirirsek ortalama 180 lira da bu yapar. Ayrıca hapiste yattığı sürece 200 lira da boğazına yer.

Yukarıda verdiğimiz tabloya göre odunla yakalanan bir köylünün bir tek mahkeme için en azından 810 - 1000 lira arasında bir paradan çıktığı görülür. Şayet yakalanan kereste ise bu zarar 1500'dü, tarla açmışsa bu rakam daha da kabarakarak 2000 - 3000'i bulur.

Son on yılda 4000 mahkeme: (Tarla açma, kereste odun kesme. Her mahkemenin ortalama 1000 lira) Bu hesaba göre 4000 x 1000 = 4.000.000 lira paradan çıkmıştır, bu süre içinde köy.

Köyde haklarında tevkif müzakkeresi kesilip de aranan 21 kişi var. Yaşyer köyünde hall hazırda 500-600 mahkeme sonuçlanmıştı.

Köyde ailelerin bazılarında tek eşek, bazılarında çift eşek vardır. Köydeki tüm eşek sayısı 150'nin üstündedir.

Evinde eşeği olmayan fakir erkeksiz kadınlar Edremit'e sırtlarıyla odun veya çira taşırlar. Köyde böylesi 8 - 10 kadar kadın vardır.

Bir yük odun

Böyle bir kadın bir yük odun için emekliye, emekliye iki saatte dağa tırmanır. Odun yapması 2,5 - 3 saatini alır. Sırtına şekledediği odun veya çira ile gene emekliye emekliye üç saatte köye iner. Köyde kalır, ertesi



DEVİRCİNİN SÖZLÜĞÜ

SOSYALİST PROPAGANDA: Sosyalist düşünceyi yaymak, taraftarlarını çoğaltmak için söz, yazı, resim veya eylem yoluyla kitleyi etkileme çabası.

İşçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve fiili öncülüğünün sağlanması için söz, yazı, resim ve benzeri yollarla ideolojik, politik, örgütsel alanlarda yapılan taraftar toplama çalışmalarının tamamı sosyalist propaganda eümlesi içine girer.

Sosyalizm işçi sınıfının ideolojisidir. Ne var ki, bir ülkede sosyalist ideolojiyi önce küçük burjuva aydınlar tanıma ve benimseme durumunda olmaktadır. Türkiye'de de böyle olmuştur. Bu durumda yapılması gereken, sosyalizmi benimsemiş olan küçük burjuva aydınların, sosyalizmi kuracak olan emekçi kitlelere sosyalist propagandayla bilinç vermesidir.

Sosyalizm yanlısı küçük burjuva aydınların en önemli görevi olan sosyalist propaganda - ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarını doğrudan doğruya emekçi kitlelerin içinde olmalıdır. «İşçilerle bir olmayan devrimci, devrimci değildir.» Bu durum, bir yam ile de, devrimcilik kriterini vermektedir.

Sosyalist propagandanın esas amacı, kitleleri devrimci mücadele sürecine sokabilmektir. Yani, kitlelerin işçi sınıfı etrafında toplamp örgütlenerek şu anki üretim

biçimini değiştirmek üzere planlı ve örgütlü bir biçimde çalışmasını sağlamaktır. Devrim için yapılması gerekli çalışmaların en büyüğü, bu propaganda - ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarıdır. Bu çalışmalar boyunca ideolojiden hiç taviz verilmemesi, yani işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve fiili öncülüğünün hiçbir durumda zedelenmemiş olması esastır. Bunun yanı sıra, somut hedeflere yürürken diğer sınıf ve tabakalarla eylem birliğine gidilecektir.

Sosyalist propaganda, devrimin sübjektif olanakları arasında vazgeçilmesi düşünülemeyecek olan en etkin bir silahtır. Özellikle kendiliğinden sınıf olduğu halde, kendisi için sınıf olamamış emekçi kitlelerin bol olduğu ülkelerde sosyalist propagandanın önemi bir kat daha artmaktadır.

İdeolojisi,, ve Bu Kuşağın Tradejisi

rak ama içinden yetistikleri ve içinde yaşadıkları toplumun çağın gerisinde yada çağ dışı bırakılmış olmalarıydı. Herşeyden önce mekan birliğinde yaşayan bu insanlar, zaman uyumsuzluğu içindeydiler; aynı yerde aynı zamanları yaşıyorlardı. Daha da acı olamı şudur: Egemen sınıftan olanlar, özellikle onların politikacıları «Halk hiçbirşeyden anlamaz!» inancı içinde, ama biyandan da sömürü dayanakları olduğu için halk dalkavukluğu yapıyorlar, trajedi kahramanları olan ilerici aydınlar da, halka dayanmaları gerektiği için «Halk anlar, halk bilir, halk sezer!» diye bir sözde halkçılık yanlışlığı içindeydiler.

Bu amansız çatışmada elbette gerçek aydınlar yenilecek, yokolacaktır. Bu modern trajedi, toplumda ağır basan yüzyılların ters birikimiyle aydın bilincinin birbirine ters ve karşı düşmesi. Tanrılar iradesi değildi bu ve yengiler tanrılar buyruğuna göre oluyordu. Kişi iradesinin dışında ve ona bağlı olmayan toplum iradesi, bu modern trajedide, Tanrılar iradesinin yerini alıyordu. Fatalizmin insan yazgısı yerine determinizmin kuralları yürüyordu.

Çoğu adsız sansız, kimisinin az çok adı duyulmuş ve hiçbir gerçek değerinin yerini bulamamış olan bu trajedi kahramanları olmasa, hiçbir toplumda toplumun ters birikimi kazanıp emekçiler sınıfsal bilinçlerine varamazdı.

Kahrolmuş bir kuşak

«En yüce mutluluğun ne olduğunu kendince anlatan Emin Eliçin, mutsuzluğu da şöyle betimliyor: «En mutsuzluk da, doğru, iyi, yararlı bildiğin düşünceleri içine gömerek, çürütüp kokuşturarak yaşamak! Bizler, bu acıyı

fazlasıyla tattım, birçoklarımız buyuzden kahrolmuş bir kuşağın son temsilcisiyiz!»

Düşünceleri içine gömerek, çürütüp kokuşturarak yaşamak!.. İşte bu acıyı derinden yaşayan Emin Eliçin, bu sözü sık sık tekrarlardı. Eşi Asiye Eliçin de, kitabın başındaki yazarı anlatmaya yazısında şöyle diyor: «Harcanmaya fikirler, durgun suyun yosunu tuttuğu gibi, zamanla kafada bozulurlar, derdi.»

Emin Eliçin, o korkunç baskı döneminde, ters birikimle koşullandırılmış halkına görevini yapmak, yararlı bildiği düşüncelerini kokuşturmadan, kafasında bozulmadan yayınlamak, eyleme geçmek için didindi durdu ve bütün kuşakdaşları gibi bu yönde eline geçen hiçbir fırsatı kaçırmadı. İşte «Kemalist Devrim İdeolojisi»nde, bilimsel yorumların, kişisel düşüncelerin, duygusal izlenimlerin, anıların, gençlere öğütlerin iç içe bulunmasının nedeni budur. Yıllarca susturulmuş yazanın eline hazar bir fırsat geçmişken, daha doğrusu yazar eline fırsat geçtiğini sanmışken, birikmiş bütün bilgileri, düşünceleri, duyguları ortaya koymak... Çünkü, deneyimler göstermiştir ki, bundan sonra bu fırsat kapıları kapanacak, yazar kimbilir daha nice zaman susturulacaktır. Gerçekten de böyle olmuş, savcılığın komünizm propagandası yapıyor bahanesiyle, Emin Eliçin'in yazıları kesilmiş ve Emin Eliçin, ancak ölümünden sonra bu suçtan beraet edebilmiştir.

Aktüel bir kitap

«Kemalist Devrim İdeolojisi» yazıldığı günden bu güne, aktüel değeri hiç

eksilmeden, gittikçe daha önem kazanan bir kitaptır. Çünkü, Kemalizmi, sosyalizmin bir çıkış yolu sananlar bugün eskide göre, ayrı ayrı gruplarda artmaktadır. Emin Eliçin, bu kitabını yazarken, Kemalizm'in bir çıkış yolu olduğuna inananlar yalnız Yön'cüler olduğu için, Emin Eliçin de yalnız onları hedef olarak almıştı. Oysa bugün, kimi sosyalistlerin «Sol Kemalistler» diye nitelendirdikleri eski Yön'cü, gimdeki Devrim'cilerden başka, çıkış yolunu Kemalizm ışığında gören sosyalistler de vardır. Bundan birkaç ay önce İstanbul'da TOS salonunda Sosyalistler Kurultayı adı altındaki toplantı yönetenlerin de, Mustafa Kemal'in 1920 Anayasa tasarısı paralelinde olduklarını gördük.

Emin Eliçin, Kemalistleri, Yeni Kadrocu olarak nitelermekte ve kadroculuğu bilimsel doğrulara aykırı bulmaktadır: «Tarihin insan iradesinden bağımsız işleyen yasaları ya vardır, ya yoktur. Hem vardır, demek, hem de kadrocu olmak elde değildir.» (Sayfa 290) Kaldı ki Atatürkçülüğün bir kadrosu da yoktu: «...Atatürk'ün bir kadrosu bile yoktu. Türk Devrimi çağdaşlaşma, batılılaşma yönüyle ideolojizis olduğu gibi kadrosuzdu da...» (Sayfa - 301) Emin Eliçin'in bu doğru gözlemine eklemek istediğimiz şudur: Kemalizme kendilerince bir teori arayan ilk Kadrocular da kadrosuz tek tek kişilerdi, hatta bu tek tek kişileri de bir tek kişi olarak Şevket Süreyya'ya indirgeyebiliriz. Eliçin'in Yeni Kadroculuk dediği Yön ve Devrim yayın organı çevresindeki akım da kadrolaşmamıştır. Kadrocuları Yön ve Devrim'cilerin bizzat en büyük ayırımı şudur: Kadrocular, Marksizmi, yaratmak istedikleri Kemalist teoriye bir araç olarak kullanmak istiyorlardı. Oysa bugünkü Sol Kemalistleri, Kema-

lizmi, Marksizme bir araç, hiç değilse, sosyalizmin ilk aşaması için bir araç olarak kullanmak istiyorlar. (Bu bakımdan, sol Kemalistlerin Marksist oldukları kanısına katılmıyorum.)

İster Kemalizm, ister Atatürkçülük adı altında olsun, Türk devriminin bu olgusu yanlış değerlendirildiği için, günümüze, özellikle antiemperyalist savaşımızda bize ışık tutar, yol gösterir sınıftadır. Bu yanlış değerlendirme nin başında Kemalizm'in antikapitalist olduğu sanısı gelir. Oysa Kemalizm yada Atatürkçülük, ulusal kapitalizmin dogması için Devletçiliği gerekli kılmıştır. «Atatürk'ün çoktan unutulmuş birkaç cümlesini yakalayıp ondan yanlış hüküm çıkaran bugünkü toplumcu aydınların iddiasına aykırı olarak, Devrim literatürümüzün hiçbir durağında ciddi bir kapitalizm düşmanlığı görülmemiştir.» (Sayfa - 286) Öyleyse Kemalizm, antikapitalist olmayan bir antiemperyalist akım mıydı? Böyle bir soruya nasıl bir cevap verilebilir? TOS salonundaki sosyalist kurultayı yönetenler de, Mustafa Kemal'in 1920 anayasa tasarısındaki antiemperyalist maddeyi benimserlerken, bu maddeden önceki «Makam-ı hilafeti ihlas» maddesini görmezden geliyorlar, yani Kemalizmi gerçek değeriyle değil, kendi gönüllerince değerlendiriyorlardı.

Bütün bu doğrular üzerinde bugünkü Türk solu, kuramsal olarak anlaşılabilir. Ama çabukçuluk ve kolaylık, çıkış yolu sanılan, aslında hiç de çıkış yolu olmayan, yanlış yollar önümüze açmaktadır.

«Kemalist Devrim İdeolojisi», aktüel olma değerini daha uzun zaman koruyacağı için, sosyalistlerin okuyup üzerinde tartışmaları gereken bir kitaptır.

Aziz NESİN

gün sabahın alaca karanlığında dağdan indirdiği odunu gelekliyerek Edremit'in yolunu tutar. Yollar hiçbir zaman tekin değil. Bir yük odunun alıcıya ulaşması için iki saatlik yolculuğunda üç ayrı barajı bir den, yani üç ayrı köprüyü aşması gerekmektedir...

Birinci baraj, orman kolucusu barajı, ikinci baraj, dere boylarındaki daracık yollardan düşüp yuvarlanmadan düzleşmiş düğünce barajı... Üçüncü baraj ise, Kasaba kıyılarında pusuya yatmış kırkharamiler barajı...

Şayet oduncu kadın bu barajları kazasız belasız aşabilmişse - Bu baraj, aşma süresi düz yol-

larda ise iki saat, zeytinlikler arasında gizli kaçak dolanmışsa üç saat sürer sırtındaki odunu 2,5 - 3 liraya satar. Şayet ormancılardan pususuna düşerse elindeki odun alınır. Kadının mahkemeye verilip verilmemesi ormancının gül keyfine bağlıdır. Verilenler olduğu gibi, verilmeyenler de olur. Yaşyer'de ellerindeki odunlar yağma edildikten sonra birer hafta ceza giyen kadınlara rastlandığı çok görülür. (Ümmühan Geçer, Zeliha demir birer hafta ceza giyip yatıp çakanlar arasındadır.) Böyeleri ayrıca 120 lira avukat ücreti, 40 - 50 lirada para cezasına çarptırılır...

Tavla açımı orman sınırı

Köyün yaşlıları, Yaşyer'in 150 yıl ötesine uzanan bir tarihi vardır diyorlar. Köye şöyle bir bakarsanız orman köyün yarım saat altından başlıyor. Köylülerin dediklerine göre Tarım Bakanlığı sınırı ikide bir değiştiriyormuş. Son olarak ormanı köyün yarım saat altına çekmiş. Buna göre köy tamamıyla orman içinde görünüyor. Köylüler, «Biz Yaşyerliler, diyorlar, hayvanlarımız da, biz de çelik çendere içindeyiz. Kırpıda kırdayabilirsen...» Tarım Bakanlığının sınır içinde alıp çepeçevre kuşattığı bu yerlerde 50 kadar köylünün tarlası varmış. Bunların 27'si hakkında dava açılmış 1967 Mayısında mahkemeye verilmişler. Üçü sonuçlanmış. Bu öyle bir sonuçlanmamış ki, tarladan el - etek çektikten sonra vatandaşa üçer ay hapislik, 120'er lira avukatlık ücreti çıkarılmış. «Keşif istedik. Yeniden mahkeme açtık. Mahkeme yüzümüze bakmadı. Red edildi. Hani insan öğluna ölümü gösterirken sırtına fış olurmüş, derler. Elimizden giden tarlada orman tahribatı olmadığı için ay rıca ceza kesmediler. Bu kadarmı bize bahşladılar.»

Köylülerin dediğine göre bu tarlalar için 31 yıldır vergi ödüyorlarmış, devlet baba te o zaman keşif kaldırıp vergi koydurmuş Atatürk'ün zamanında da beri 8'inin mahkemesi bitmiş...

Yaşyerde bir ev

Bir ev görevim dedim. Köyün orta yerindeki Osman Yıldırım'ın.

Açığın yanında koleu zalmünden, ceza yağmurundan bunalsa orman köylülerinden biri... (Foto: H. AYTEKİN)

in evine girip dolayım. Tek bir odacık Osman Yıldırım'ın evi. Kapıdan içeri girince sağdaki tahta bir bölmede dört koyunla, bir eşek duruyor. Biraz genişçe olan toprak bölme odacıkta da Beş nüfuslu Osman Yıldırım ailesi barınıyor...

Evin tüm egysası: Eve atılmış birkaç hasır, bir iki miftil, yatak üzerine örtülmüş kıl bir kilim. Köşede dibi geçmiş bir çuval. Birkaç küp - küpçük, rafıara sıralanmış birkaç tıngır. Kapı ağzında birkaç kucak odun. Evin tümünü yığıtçe bir eşegin sırtına yüklesen götürmem demez...

Yaşyer'de böyle bir evin kaç çıkacağını sordum. «1000 lira ver içindeki pılı parçasıyla sırtına yüklen götür, dediler.»

Gördüğüm öteki köy evleri de Osman Yıldırım'ın evinden hemen hemen farksızdı. Bu ormanca Yürük köyünde yakın zamana kadar topevler dedikleri bir nevi kubbeli evlerde oturan ailelerin sayıları bir hayli kabarıkmiş. Kıl çadırdan yapılmış bu tek tip evler bugün tarihe karışmış. Bizim orman yağmaçılarının oturdukları köşkerlerden de bir, ikisini görmek ister misiniz. Ama geçiver orasını, galiba çizmeden yukarı çıkıyor...

Bir karşılaştırma

Bu uzun yazımda Kazdağ'ın eteklerine yerleşmiş bir orman köyünü tanıtmaya çalıştım. Bir önceki yazımda da Doğu İlimizden Tunçeli'nin bir başka ormancı köyünde yaptığım araştırmalardan bazı rakamlar vermiştim...

Şimdi Türkiye'nin en fakir bölgesi Tunçeli'nin ormancı köyü ile, Türkiye'nin en zengin bölgesi sayılan Ege'nin başka bir orman köyündeki Gelir-Gider tablolarını yanyana getirip karşılaştırsak, bu iki köyün gerek yaşantılarında, gerek aileler arasındaki gelir dağılımında

fazla bir ayırım göremeyiz. Yanlış birincisi, Doğu'nun kuş uçmaz, kervan geçmez dağların arasına sıkışıp kalmış, horlanmış, unutulmuş bir köy... İkincisine gelince: Ege'nin en zengin, en renkli körfezlerinden sayılan Edremit gibi Türkiye'nin bir numaralı zeytin ülkesinin hemen ötesinde kurulmuş bir köy. Yani dağ cenneti ile, deniz cennetinin sarmış dolaşık olduğu yerde doruklanmış. Buna, sıkışıp kalmış, desek daha doğru olur. Zira bugün Yaşyerliler'in, ne arkasındaki içinde hazineler saklayan Kazdağları'nın güzelliğinden, ne de 10 - 15 kilometre ötesinde soğuk ve yağma düzenin canlı birer tablosu olan AKÇAY PİLAJLARI'nın milyonluk dinlenme evlerinden haberleri var...

Öyleyse, «Köyümüzün dağları da güzel, havası, suyu da ama beg, açığına dayanabilirsen» diyen çilekeş Tunçeli köylüsü ile, yıl oniki ay sırtında kasabaya odun taşıyan Yaşyer'in orman kaçakçısı (!) Ümmühanlar, Zeliha'lar arasındaki farkı söyler misiniz?

Sonuç

Yurdun iki ayrı bölgesinde yapılan bu küçük araştırma da, bugün içinde ve kıyılarında 9 - 10 milyon insan barındıran ormancı köylerimiz için tartışılacak konunun hiç de - bazı politikacılarımızın sandığı gibi - orman suçlarının afedilip, edilmenesi konusu olmadığını bize bütün açıklığıyla gösteriyor. Biz istediğimiz kadar «Ormanlarımız eriyor...» diye olduğumuz yerde çırpına duralım. Orman köylümüz, kendisine başka geçim yolları gösteren yeni bir düzene kavuşmadıkça bu tartışmalardan habersiz, gene tek rizik kapısı olan ormana dalarak o güzelim dağları çölleştirmekte devam edecektir...



Siyonizm ile Neo - Nazizm'in ittifakı!

Batı Almanya ile israil birlikte atom silahı yapıyor!



ISRAİL SAVAŞ ÇİLGİNİ MOŞE DAYAN
— 30 yıl öncesi dahi hatırlamaz oldular —

atom silahı yapıyor!

SOVYETLERİN, gizli ajanları Aleksandr Loginof'u, ellerinde bulunan tam on Alman Ajansı karşılığında Almanlardan geri almaları bir çok spekülasyona sebep oldu. Bilindiği gibi, Aleksandr Loginof 1967'de Güney Afrika'da yakalanmıştı ve orada tutuklu bulunuyordu. Öyle ise Bonn'un bu işle ilgili ne olabildi? Şimdi ilk defa olarak bu meseleyle ilgili bazı geçmiş olaylar suyun yüzüne çıkmış olup bütün Afrika ve Ortadoğu'nun geleceğine işte tutmaktadır.

Anlaşıldığına göre, Loginof, soğuk harbin en uğursuz sırlarından birisini açığa çıkarmak için çalışan Gizli Servis çalışmalarını yönetmek amacıyla Kanada üzerinden, Güney Afrika Cumhuriyetine gönderilmişti. Şimdi kesin olarak ortaya çıkarıldığına göre Almanya ve Güney Afrika, büyük çapta atom ve kimya silahları geliştirme ve yapımı için müştereken çalışmaktadırlar. Tam teçhizatı geliştirme merkezlerinden bir kısmı Bloemfontein'dedir.

Bu müşterek çalışmalar küçük çapta olmak üzere ilkin 1957'de başladı. İki yıl sonra General de Gaulle'in iktidara gelişine Almanlara atom sırlarını ve silahlarını Fransa ile bölüşebilecekleri umidini verdi ve Afrika'daki çalışmalar hızlandırıldı. O zamanlar Almanların sahip oldukları Atom silahları, ancak bir savaş halinde ve tetiği her zaman kendi elinde olmak şartıyla büyük müttefikleri Amerika tarafından verilmiş bir sözün ibaretti.

Etrafta yeni bir ortak arıyan Alman iş adamları Bonn'un dikkatini Güney Afrika üzerine

çektiler. Bu faşist beyazlar devleti, gerekli hammaddelere sahip olmakla beraber, teknik bilgilerden ve yeterli mali kaynaklardan yoksundu. Daha önemlisi bu devlet, beyazların Güney Afrika'da, Rodezya'da, Mozambik'te, Malavi'de, Angola'da ve daha bir çok küçük bölgedeki hakimiyetlerini devam ettirebilmek amacıyla, vurucu güçlü yükaek silahlara kavuşmak için can atıyordu. Üstelik İkinci Dünya Savaşındaki suçları yüzünden, başka bir ülke ile atom silahları konusunda açıkça işbirliği yapamayan Almanlarla gizli bir anlaşmaya girmekte de faşist beyazlar devleti herhangi bir sakınca görmüyordu.

Alman - Güney Afrika ortaklığı, araştırma çalışmalarından kolayca Atom silahları ve diğer idtlesel imha silahları yapımına dönüştürüldü. Halen bu işbirliği ve çalışmaların ne safhada olduğu hakkında pek az şey bilinmektedir.

İnanıldığına göre, Sovyetler'in Loginof'u geri alabilmek için bu kadar ağır bir bedel ödemelerinin başlıca sebebi, Loginof'un bu çalışmalar konusunda bildiklerine kavuşabilmektir.

Çalışmalar Uzun süre iki ortaklık kalmadı. 1950'lerin sonuna doğru bir üçüncü ortak, Portekiz, ortaklığa alındı. Sebep: Portekiz'in sömürgeleri olan Angola ve Mozambik, çalışmalar için gerekli olan hammaddelere bol miktarda sahiptiler.

Bundan başka Almanya, müttefikleriyle anlaşmalarla atom, biyolojik ve kimyasal silahlara sahip olmaktan ve bu konular da araştırma ve geliştirme çalışmalarını yapmaktan menedilmiş olduğundan, bu araştırmala-

rı yapabileceği ve ürettiği silahları sessizce depo edebileceği bir üs arıyordu. Hasta Portekiz diktatörü, başkaldıran sömürgelerinin savunma karşılığında Almanlara istediğini vermeye hazırdu. Böylece Kuzey Portekiz'deki Beira bölgesinde Almanlar müstakbel atom silahlarını depo edebilecekleri geniş üs haklarına kavuştular.

Karşılık olarak Bonn ve Pretoria, Lizbon'a hatırı sayılır yardımlarda buldukları gibi, Güney Afrika Portekiz'in Angola ve Mozambik'teki müstemleke yönetiminin devamına yardım etmektedir. Ayrıca bu sömürgelerdeki köprübaşlarının yerli milliyetçiler tarafından ele geçirilmesi tehlikesi halinde, Portekize ufak çapta atom bombaları da verilecektir.

Dahası var. Öyle görünüyor ki, bir başka ortak daha Bloemfontein'deki çalışmalara katılmaktadır. Bu dördüncü ortak, nükleer silahlara kavuşmayı çok istediği halde gerekli kaynaklardan ve silahları deneyecek sahadan mahrum olan İsrail'dir.

İşte bu noktada bu meselenin muammalarından biri karşımıza çıkmaktadır: Gerçekten işleyen nükleer silahların imaline devam edebilmek için Bloemfontein'de geliştirilen prototiplerin denenmesi gereklidir. Almanlar ve Güney Afrikalılar bunu, dinleme ve gözetleme istasyonlarının gözünden nasıl kaçıracaklardır? Afrikadaki geniş açık sahalar ve büyük yeraltı mağaralarına rağmen buralarda yapılacak nükleer denemeler, iki büyük nükleer devin yer yüzünü kuşatan gözetleme sistemlerince tespit edilecektir. Bu ancak iki devden birinin deneme yapılan



NÜKLEER SILAH PATLATILIYOR

— Siyonizm ile Neo - Nazizm'in Ortak Hayali —

bölgeye sırtını çevirmesi sayesinde gözden kaçabilir.

Diğer alternatif, Bloemfontein'in daha önce denenmiş olan bir prototip üzerinde çalışmasıdır ki, bu da atom kulübü üyelerinden biri tarafından verilmiş demektir. İngiltere ve Fransa, Almanya'nın Atom silahlarına sahip olmasından son derece endişe duyduklarından ve Sovyetler de bu alışverişin dışında olduklarından, ortada yalnız Birleşik Amerika kalmaktadır.

Birleşik Amerika, geçmişte Atom Kulübü'nün kapılarını üye olmayanlara sıkı sıkıya kapama arzusunun defalarca göstermiştir; bu, Almanya için de aynen geçerlidir. Öyle ise şimdi neden Almanya'nın kapıyı Hitler'in Versay Anlaşması'nı çiğnemesine benzer bir hile ile açma gayretlerini görmezlikten gelmektedir?

Bunun izahı üç katlı olabilir:

● Birincisi, Birleşik Amerika, güçlü müttefik Almanya'nın istediğini yapmasına artık engel olamamaktadır. Ona ne ekonomik yönden, ne de politik yönden baskı yapacak durumda değildir.

● İkincisi, beyaz Güney Afrika'yı kuzeyden inen siyah milliyetçilik dalgasına karşı koruma eğilimi, Amerika'nın uzun vadede emperyalist ve ekonomik çıkarlarına uygundur.

● Üçüncüsü, İsrail'in de ortaklığa dahil edilmesi, Amerika'nın bu işlere göz yummasının bedeli olsa gerektir: Çünkü Amerikan diplomasisi, bütün gücünü Ortadoğu'da Batı'nın en güvenilir köprübaşı olan İsrail-

Kamboçya'da Halk Savaşı Başladı

Emperyalist ABD'nin Kamboçya'da giriştiği gerici hareket beklemediği bir sonucu doğurmuş ve Kamboçya'da halk örgütü direnişe geçmiştir. Emperyalizmin Kamboçya'daki oyunu yeni, tekbaşına bir olay değildir. ABD'nin çaresiz maceracıklarından bir tanesidir. Vietnam'da hergün emperyalizmi yenilgiye biraz daha yaklaştırırken, savaşı Vietnamlaştırılmaya, yani usklarının üzerine yıkılmaya, Güneydoğu Asya halklarının birbiriyle bütünleşmeye yönelik anti - emperyalist savaşını çeşitli taktiklerle engellemeye çalışmaktadır.

Vietnam, Tayland, Laos'tan sonra Kamboçya da bu kavgaya fiili olarak katılmıştır. Anti - emperyalist halk savaşı buralarda da kalmamakta, Birmanya, Hindistan Assam, Malezya Fedarasyonuna bağlı bölgelerde halk savaşının gelişmesi yolunda hızlı adımlar atılmaktadır. Filipinler'deki mücadele ile de Çin - Çinli sınırları aşmaktadır.

Bütün Hindi - Çini ülkeleri gibi Kamboçya'nın tarihi de hiçbir zaman Vietnam ve Laos'tan ayrılmamıştır. Kamboçya, II. Emperyalist Savaş'tan sonra ortaya çık-

mıştır. Şimdi sağcı darbe ile düşürülen Sihanuk, 1955'te krallığı lağvetmiş ve seçimlere gitmiştir. Sosyalist Halk Partisi'ni kuran Sihanuk seçime tekrar başa geçmiştir. Kamboçya aynı yıl Birleşmiş Milletler'e girmiştir. Vietnam gibi bir ateş çemberinin yanında yer alan Kamboçya'nın başkanı, ülkeyi tarafsızlık statüsünde yaşatabilmek için uğraşmış durmuştur.

ABD'den yılda ortalama 50 milyon dolarlık yardım alırken, Çin Halk Cumhuriyeti ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nden de yardım alarak dengeyi sağlamak istemiştir. Tarafsızlık politikasını her ülkeden yardım ve denge ilkelerine dayandırmaya çalışan Sihanuk'un tutumu ABD tarafından hiçbir zaman hoş karşılanmamıştır. Kamboçya toprakları zaman zaman ABD ve usakları tarafından saldırıya uğramıştır. 1964'de Kamboçya ABD ile ilişkilerini kesmek zorunda kalmıştır. Yeni diplomatik ilişkiler ancak bu darbeden bir ay önce gerçekleştirilmiş ve gelen yeni ABD büyükelçisi hızla darbe yolunda sağcıları örgütlemiştir.

Diğer yandan Sihanuk'un ülke içinde sosyal devrime yönelmemesi, anti - komü-

nist bir iç politika izlemesi, Vietkong Birliklerine karşı çıkması sonuçta sosyal tarafsızlık politikasının iflasına yol açmıştır. Emperyalizmi bir üçüncü yola hiçbir zaman müsaade etmemiştir. Emperyalizmin cirit attığı bir bölgede tarafsızlık diye bir şey olmaz. Sihanuk da artık hataları anlamış ve kitleleri örgütlenmiş halk savaşına çağırmıştır. Ve kitleler karşılık vermiştir. Bütün Kamboçya'da gerici iktidara karşı yürütülen gösteriler yayılmaktadır. Diğer yandan fiili olarak savaş Kamboçya topraklarında hızla gelişmektedir.

Gerici Güney Vietnam ve Amerikan kuvvetleri Kamboçya halkına karşı saldırıya geçmişlerdir. Kamboçya halkının her zaman Vietnam halk savaşçılarına aktif destek gösterdiği hatırlanmalıdır. Emperyalist saldırganları çeken nedenlerden biri de bu olmuştur. Ve şimdi Vietnam halk savaşçıları Kamboçya halkına yardıma koşmaktadır. Emperyalizmin bütün çabalarına rağmen Laos, Vietnam ve Kamboçya halkları ortak mücadelelerinde devrimci dayanışmayı öteden beri sürdürmüşlerdir. Bu dayanışma güçlenerek devam etmektedir.

VE EMPERYALİZM GÜNEYDOĞU ASYADAN SÜRÜLECEKTİR.



Tarafsızlığının kefareti ni ödeyen Prens Sihanuk (üstte) Emperyalizmin kuldası Lon Nol (altta)



in ayakta tutulmasına yönelmiş bulunuyor. Birleşik Amerika doğrudan doğruya silahları vererek İsrail'i destekleyemeyeceği gibi, uzayıp giden bir savaşa da İsrail'in yanında müdahaleyi göze alamaz. İşte bu yüzden bu işi Almanya ve Güney Amerika'nın yüklenmelerine ve sonuçtan da onların sorumlu tutulmalarına karar vermiş olmalıdır. (Aynen 1965'te İsrail'e Amerika'nın doğrudan doğruya satmayı uygun bulmadığı tankları Bonn'un İsrail'e vermesi gibi.)

Şüphesiz bütün bunlar, 1963 ve 1966 atom silahları anlaşmalarının, birer kağıt parçasından başka bir şey olmadığını göstermektedir.

Ta Kung Pao (Hong Kong)'dan

Çeviren: İ. TEZEL

Demokrasi Filipin 'nin soygun düzeni

Filipinler 7000 adadan kurulu, 300.000 km² yüzölçümüne olan bir ülkedir. 34 milyonluk Filipinler Cumhuriyetinde nüfusun % 54'ü 18 yaşından küçük olanlardan oluşmaktadır ve % 3,4 lük bir artış hızı görülmektedir. Ülke genelde doğal kaynaklara sahiptir. Dünya kopra üretiminin % 40'ünü, «Manilla kenevirini» üretiminin ise hemen hemen hepsini sağlar, Hindistan cevizi yağı, altın, çaya ve bakır üretiminde de önemli bir yer tutar. Hidro-elektrik tesisler kurmağa çok elverişlidir. Ayrıca, yer altı servetleri arasında üç «stratejik» maden de bulunmaktadır. Uranyum, vanadyum ve molibden.

Çalışan nüfusun % 61'i tarım alanındadır. Tarım milli gelirin % 34'ünü, ihracatın ise % 60'ını sağlar. Tarımda, İspanyol sömürgecilikinden kalma hacimlere usulü hakimdir. Bu usul büyük toprak mülkiyeti ve ortaklık esasları üzerine kuruludur. Köylü toprak sahibi olabileceği dahi ufak bir toprak parçasını ilkel usullerle işleyebilir ancak. Bir Filipin köylüsü ortalama olarak 40 sene yaşar. Sağlık istatistikleri bu ülkede her onbeş dakikada bir kişinin veremden ölmekte olduğunu göstermektedir. Bu ise, 13 milyonluk faal nüfusun 2 milyonunun açık işsiz olduğu, nüfusun % 5'inin milli gelirin % 30'una el koyduğu bir memlekette normal bir şeydir.

Bu sefalet içerisinde hurda vb. şeyleri toplamak için Amerikan üslerinin civarına yaklaşan zavallı Filipin köylülerinin sorumsuz Amerikan askerleri tarafından vurulması ve bu askerlerin cezalandırılmaması olağan şeylerdendir.

Filipinler'deki Amerikan üslerinin tarihçesi oldukça gerilere uzanır. Macellan'ın 1521'de Filipinlere çıkmasıyla birlikte ülkenin bir İspanyol sömürgeci haline getirilmesi bağlar ve bu faaliyet 350 yıl sürer. Nüfusun % 65'i katolik olur. 1898'de ülke halkı İspanyollara karşı ayaklanır. Bu fırsattan yararlanan A.B.D., ülkeyi «kurtarmak» için müdahale eder, İspanyollar yenilir ve onların yerini Amerikalılar alır. Ülke 1898'den 1946'ya kadar bir A.B.D. sömürgeci olarak kaldıktan sonra 1946'da birtimsel bir bağımsızlık kazanır. Ancak, Amerikalılar «Amerikan toprağı» olarak saydıkları askerî üslerini ülkeyi «savunmak» için muhafaza ederler.

Amerikan emperyalizmi, dünyanın her yanında komplolar düzenliyor

Faruk PEKİN



Emperyalizm dünya çapında bir çöküşe doğru giderken, bunu geciktirmek için elindeki bütün olanakları kullanmaktadır. Dünya tekelci kapitalizminin baş temsilcisi ABD'nin elindeki CIA adlı örgüt de bu işi bütün ustalıkıyla yürütmektedir.

Saldırgan ve gerici ABD emperyalizmi halk savaşını vermiş yada yeni yeni bu savaşını geliştiren yada çıkarları emperyalizm ile çelişen kişilerin iktidara geldiği bütün ülkelerde hemen karşı devrim tezgahlanmakta, satılık kişileri kullanarak darbe hareketlerine girişmektedir.

Yıllardır emperyalizmin CIA ile İran'da, Latin Amerika ülkelerinde, Afrika, Asya ülkelerinde gerçekleştirdiği darbeler akıldardan çıkmamaktadır. Savaşçı emperyalizm yine aynı yolları başurmaktadır. Güneydoğu Asya'da emperyalizmin tezgahladığı oyunlar artmıştır. 1967 yılında Sihanuk'u devirmek amacıyla CIA tarafından desteklenen darbe hareketi geçen yılki «yeşil berberler» olayı ile iyice ortaya çıkmış ve bu olayın yankıları henüz sönmemiş iken, emperyalizm Kamboçya'da yeni bir darbeyi gerçekleştirmiştir. Kamboçya başkanı Prens Sihanuk, CIA tarafından alışıya edilmiştir.

Saldırgan ABD emperyalizminin temsilcileri şöyle demektedirler: «Vietnam'daki Kuzey - güney savaşını ayrı bir savaş olarak nitelenemez. Bu savaş Hindi - Çin'in geleceği için yapılan mücadelenin bir parçasıdır.»

Güneydoğu Asya'da çok kritik bir duruma düşmüş olan ABD emperyalistleri son direnme merkezi olarak Kamboçya'yı seçmek zorunda kalmıştır. Emperyalistler Laos'tan da ümidli kalmışlardır. Yukarıdaki sözleri söylemekle, Güneydoğu Asya'da daha henüz herşeyin bitmediğini belirtmek istemektedirler. Emperyalist ABD, Güneydoğu Asya'daki «geri çekilme» hareketini Kamboçya'dan idare etmek istemektedir.

CIA bu yörede yitilince çirift oynamıştır. Diem olayı ve Vietnam

katliamlarının başlaması tamamen savaşçı CIA'nın eseridir. Laos'taki halkların birbirini vurmasını körükleyen gene CIA'dır. Yakında bu bölgede, Malezya Federasyonu'na bağlı bölgelerde askeri darbeler olursa, Filipinler'de devrimci hareketleri önleyemeyen emperyalizmin köpeği Marcos'un yerine otoriter bir askeri rejim başa geçerse bunlara şaşmamak gerekir. Emperyalizmin askeri rejimlerle kendi çıkarlarını korumaya gitmesi yeni bir olay değildir. Özellikle Latin Amerika yıllardır bu tür oyunlara sahne olmuştur.

Emperyalizm şu anda iki bölgede yoğun savaş vermektedir: Güneydoğu Asya ve Ortadoğu. ABD emperyalizmi Güneydoğu Asya'daki hakimiyetinin sonuna gelmiştir, geri çekilmektedir, fakat Ortadoğu'daki savaşını yeni başlatmak üzeredir. Yunanistan'daki çabalar cuntası emperyalizmin bu bölgedeki ilk oyunu olmuştur. Bunu Irak ile İran arasındaki çatışmalar, Irak'taki darbe teşebbüsü, Mısır'daki darbe söylentileri ve Kıbrıs'taki olaylar izlemiştir. Daha önceki bir makalemizde de belirttiğimiz gibi, bu işlerin çabanbaşı yahudi asilî senatör Jacop Javitta Ortadoğu'ya gelirken onunla birlikte bir yığın CIA ajanı da gelmişti.

Emperyalizm, Kongo Brazzaville'de gerçekleştirmek istediği yeni bir darbe teşebbüsünün yanında Ortadoğu'da iki yeni oyuna girişmiştir: Sudan'da gerici bir ayaklanma ve Lübnan'da devrimci güçlere karşı bir hareket tezgahlanmak.

Sudan'da geçen Mayıs ayı başında bir ihtilal olmuş ve başa geçen iktidar anti - emperyalist bir dış politika izleyeceğini ve ulusal kurtuluş savaşları veren devrimci güçlere yardım edeceğini açıklamıştır. Sudan'daki iktidar verdiği sözü tutunca, Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde mücadele eden devrimci cephelelere büyük yardımlar sağlayınca, aktif olarak onları destekleyince, gerici Arap düzenlerine karşı tüm takımla,

Libya ve Mısır ile birlikte emperyalizmin maşası siyonistlere karşı bir cephe kurmaya yönelince, CIA hemen Sudan'daki gerici, seven unsurları çeşitli yollarla örgütleyip, bir hareket tezgahlamaya girişmiştir.

Lübnan'da gelişmekte olan ve devrimci fedailerden soyutlamaya yönelen ve halkı birbirine düşürmeyi amaçlayan hareketler kesinlikle CIA'nın işidir. Gerçekte, dini unsurları, aşiretleri, kabileleri devrimci hareketlere karşı ayaklandırmak yeni bir yöntem değildir. Emperyalizm genellikle Afrika'da, özellikle de Kongo ve Rodezya'da bu yöntemi yıllarca denemiştir. Son günlerde devrimci zaferler kazanan Güney Yemen ve Zafar'da da bu yöntem izlenmiş, dolarlarla donatılmış gerici kabileler, kabile arası çekişmelerle, sovenist duygularla harekete geçirilmiş ve devrimcilerin üstüne gönderilmiştir.

Mısır Başbakan yardımcısının Libya'da CIA tarafından düzenlenen bir darbe ihtimalinden bahsetmesine de fazla şaşmamak gerekir. Saldırgan ve gerici emperyalizm çöküşünün hızı oranında maceracı olmaktadır. Emperyalizm, kısa vadeli çıkarları açısından Ortadoğu bölgesini ateş çemberi haline getirmektedir. Bu bölgede gerici rejimlerin, askeri iktidarların, faşist cuntaların başa gelmesi için emperyalizm vargüçünle çalışacaktır. Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde çok önemli bir yer alan Türkiye'de CIA'nın bu çalışmalarından muhakkak nasibini alacaktır.

Emperyalizmin çöküşünü önleme çabaları boşunadır. Emperyalizm Dünya çapında debelenmektedir. Savaşçı ve saldırgan emperyalizmin açtığı her yeni savaş, giriştiği her yeni bir oyun ise ulusal kurtuluş savaşlarının başarısını daha bir arttırmakta, sosyalizmin Dünya üçüncüdeki zaferini biraz daha çabuklaştırmaktadır.

Dünya halklarının son zaferleri bu olayın en somut örnekleridir.

Amerikalılar, daha iyi «korunabilmesi» için ülkeyi SEATO'ya ve Güney Doğu Asya Ülkeleri Birliğine sokarlar. Filipinler bu iki örgütün üyesi oldukları için Kore harbine (Türkiye gibi) ve Vietnam'daki Amerikan saldırısına da katılmak zorunda kalmıştır.

Ülke askeri alanda olduğu gibi iktisadi alanda da A.B.D.'ye bağımlıdır. 1946'da Amerika'yla bir serbest mübadele anlaşması imzalanmıştır. Ancak, bu mübadele serbestisinden sadece Amerika yararlanmış. Amerikan ürünleri hiçbir sınırlama veya vergileme olmaksızın Filipinler'e girerlerken, Filipin mamullerinin A.B.D.'ye girmesinde sıkı bir kontrol ve sınırlama uygulanmıştır.

Bu sahte mübadele hürriyetiyle birlikte Amerikan sermayesi de ülkede rahatça at oynatabilmiştir. Kârlarının Amerika'ya transferi garanti altında olduğu için Amerikan sermayesi bol yatırım yapmıştır. Filipinli bir politikacının dediği gibi; «A.B.D. bize yardım ettiğinden ziyade biz A.B.D.'ye yardım ediyoruz». Halkın sömürülmesiyle elde edilen kârların büyük bir kısmı Amerika'ya gitmekte, Filipinli emekçi ürettiği 10 dolarlık mal için ancak bir dolar alabilmektedir.

Bu serbest mübadelelenin kendi çıkarlarına dokunduğunu farke-

den Filipin burjuvazisi Amerikan sermayedarlarıyla aynı haklara sahip olmak istemiş ve ticari anlaşmalarda 1954'de bir değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklik sonucunda «millî» burjuvazi daha da zenginleşmiş ve ülke üzerindeki hakimiyetini sağlamlaştırmıştır. Böylece politik teşkilatı tamamen egemen sınıfların eline geçmiş, nispeten az zenginler silah edinirken, politikacılar ve büyük toprak sahipleri kendilerine, özel polis örgütleri kurmuşlardır.

Kitleler böyle bir ortamda sadece silahlı mücadele yoluyla köklü değişiklikler yapılabileceğinin farkındadırlar. Hük'lar da bu kanıdaydılar. Filipinler'de kurulan Hukhong Mapaglayan Bayan, halk kurtuluş ordusunun kısaltılmış ismidir. Bu örgüt iki bölüme ayrılmıştır: Dante'ler ve Sunlong'lar. İki yıl önce, başkan Marcos'un bağımsızlık vadelerinde bulunması üzerine örgüt silahlı mücadeleyi durdurmuş ve idareyle bir anlaşma yapmıştı. Ancak, şimdiki iktidarın ülkeyi hiçbir zaman burjuva ve Amerikan boyunduruğundan kurtarmayacağını anlayan Dante'ler bir kaç aydır ge-

rilla eylemini yeniden başlatmışlardır.

Başkan Marcos ise hâlâ, Huk çetecilerinin artık bir «hatıra» haline geldiğini söylemektedir. Ancak, Dante hareketinin yeniden başlaması, 15.000 öğrencinin

son günlerde giriştiği bilinçli eylemler ve gittikçe artan hoşnutsuzluk karşısında, sahte demokrasiyle birlikte, Marcos ve benzerleri gerçek bir «hatıra», hem de kötü bir hatıra haline gelecektir.



Filipinlerde demokrasi (!) kurbanı devrimciler

ant yayınları sunar

En Yetkili Belgeler Konuşuyor

Devrim açısından
Köy Enstitüleri
ve Tonguç

Engin Tonguç



Türkiye'de cumhuriyet döneminin en büyük hareketlerinden biri hiç şüphesiz, «köy enstitüleri» denemesidir. CHP döneminde kurulup CHP döneminde fiilen yıkılan köy enstitüleri başından beri tutucu çevrelerin şiddetli saldırılarına uğramış, özellikle son yıllarda sol çevrelerde de bu denemenin devrim açısından yerinin ve niteliğinin ne olduğu tartışılmağa başlanmıştır. Köy enstitüleri ve bu enstitülerin kurucusu İsmail Hakkı Tonguç üzerine en belgesel bilgileri verebilecek kişi, hiç şüphesiz, İsmail Hakkı Tonguç'un özel arşivini değerlendirmek olanına da sahip bulunan oğlu Engin Tonguç'tur. Yazar bu kitabında, köy enstitülerinin kuruluş ve yıkılış ortamını, Tonguç'un CHP ve İnönü ile ilişkilerinin içyüzünü, köy enstitüleri üzerine oynanan oyunları belgelerle açıkladıktan sonra Tonguç'a ve enstitülere sağ'dan ve sol'dan gelen eleştirileri kendi görüşlerine göre cevaplandırmaktadır. Ofset baskılı lüks krome kapak içinde 664 sayfa, 20 liradır.

ANT'ın Diğer Belgesel Kitapları

- SOSYAL DEVRİMLER, ULUSAL SAVAŞLAR, Nehru'dan Indra Gandhi'ye hapis hane mektupları, 15 Lira.
- OSMANLILARIN YAKI SÖMÜRGE OLUŞU, Tevfik Çavdar, 7,5 lira
- GİZLİ BELGELERLE BARIŞ GÖVÜLLÜLERİ, Müslim Özbalkan, 10 lira
- PENTAGONİZM, Juan Bosch, 5 Lira
- GERİ BIRAKTIRILMIŞ TÜRKİYE, Dr. Sedat Özkol 5 Lira.
- HİLAFET VE ÜMMETÇİLİK SORUNU, Mehmet Emin Bozarslan, 12,5 Lira
- OSMANLI TOPLUM YAPISI, Dr. Muzaffer Sencer, 10 Lira.
- ZAPATA, Robert P. Millon, 5 Lira
- MAVİ GÖZLÜ DEV (Nazım Hikmet ve sanatı) Zekeriya Sertel, 10 Lira.
- DİNLE YANKEE, Wright Mills, 10 Lira
- TÜRKİYE'DE İLERİCI AKIINLAR Yıldız Sertel, 15 Lira
- ÇİZGİLİ DÜNYA Ferruh Doğan, 5 Lira
- MİLLİ KURTULUŞ CEPHESİ Douglas Bravo, 5 Lira
- DÜZENİN YABANCILAŞMASI İdris Küçükömer, 7,5 Lira
- ANARŞİZM Duclos - Cohn Bendit 7,5 Lira
- ROMAN GİBİ Sabiha Sertel, 15 Lira
- SİYAH İKTİDAR Stokely Carmichael 7,5 Lira
- YAŞANTIM Yevtuçenko, 5 Lira
- NAZIM HİKMETİN POLEMİKLERİ Kemal Sülker, 7,5 Lira.
- SABAHATTİN ALİ DOSYASI Kemal Sülker, 7,5 Lira
- GERİLLA NEDİR Alberto Bayo, 5 Lira.
- SAVAŞ ANILARI (2. Baskı) Che Guevara, 10 Lira
- LİDERLER DİYOR KI, Abdî İpekçi, 10 Lira
- MARKSİZMİN TEMEL KİTABI (Toplatıldı) Emile Burns,
- GERİLLA GÜNLÜĞÜ (Toplatıldı) Che Guevara 10 Lira

Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI P.K. 701 — İstanbul
İstanbul Dağıtım: GE-DA

Ankara Dağıtım: Aydın Kitabevi
Ege Dağıtım: DATİC

Oktay Akbal'ın
"1969'un en iyi
hikaye kitabı..
seçilen "Tarzan
Öldü..sü üzerine



«TARZAN ÖLDÜ» YAZARI OKTAY AKBAL

Tarzanlar Keşke Ölse!

Leyla ERBİL

DOĞRUSU Oktay Akbal üzerine bir yazı yazmak aklımdan geçmizdi. İlk çıktığında bir kaç hikayesini okumuş, bir köşeye atmıştım kitabı. Ama gazete ve dergilerde, yani okurla yazarı birbirine tanıtmakta çok önemli olan basında bir grup aydınımızın, okuru şartlandırıp eğitmekte etkili olan, önlü almaz övgülerini okudukça kimi gerçekleri okura letmenin bizlere düşen bir borç olduğu duygusuna kapıldım. Biliyorum, bu yazının nedeni okura, yazara ve de kendime duyduğum saygıdır dememe karşın O. Akbal ve yandaşları gerçek nedeni bundan önce yaptıkları gibi. Akbal'ın S. Falk armağanında bana oy vermemesine bağlamaktan pek sevinecekler. Hiç umurunda değil. Başkalarının ve kendilerinin ahlakından umudu kesmeyene re yazacağım ben.

Bilindiğince bütünüyle otobiyografik yapıdadır O. Akbal'ın hikayeleri. Akbal ise devrimci bir yazardır. Daha doğrusu gazete ve dergilerdeki yazılarında öyle olduğunu söyler O. Akbal. Oysa ki günümüzde «devrimcilik» görece bir anlam içermez. Kabaca çizgileriyle sömürücü, yönetici güçlere karşı bilgi, bilinç ve hünerimizi burada sanattımızı kendimizi ve dünyayı değiştirmekte ve geliştirmekte olan dünyayı değiştirmekte katkısı olabilecek biçimde kullanmaktır. Önemlisi, yaşadığımız toplumun temel özünü değiştirmekteki bu çabamızın, saltık kendimizi değiştirmekte tutarlı olabilmesini sağlamak bir başka deyişle teorinin pratikle yeniden karşılıklı etkilenme ve atımlara açık olarak uyumunu sağlayabilmektir. Tarzan Öldü böyle bir nitelik taşıyor mu? Devrimcilik hiç bir vakit Akbal'ın yaptığı gibi duygu ve yarım yamalak bilgilerimiz toplumsal özü oldu bitti'ye getiren bir tavırla açıklamakla sonuçlanan bir nen olmamıştır. Akbal'ın yaptığı ise bu bile değildir. Akbal'ın yaptığı «Ah ne hoştu o günler kısa pantolonlu bir çocuktum, Tarzanı seyredirdim, uçtu uçtu o günler» gibisine kocakarı vahlanmalarıyla sürdürülen ve Atatürkçü olduğunu söyleyen devrimcilik anlayışının, gene herkeslerden çok Atatürkçüleri öfküten bir nitelik olması gerekir. Ernest Fischer yazar ki: «Elbette toplumun bütün üyelerinin duyarlığını koşullandıran geleneksel biçimlerin etkisinden kurtulmak ezilen sınıflar için bile kolay değildir. nerde kaldı ki bay Akbal'ın sınıfından gelenler için Geçerli görüşlere ve törelere aykırı düşen siyasal ve ekonomik

bir sınıf bilinci geliştirmek oldukça güçtür.» Bu yüzden devrimciyim diyen her yazarın harcı değildir devrimci olmak ve Mao'nun o nefret ettiği er postallarına ve giysilerine kendini alıştırma çabası da boşuna bir gösteriş öyküsü değildir.

Yüzlü gözlü kapkara, üvey babasından dayak yiyen, zavallı bir halk kızını seven arkadaşımı şöyle küçümser O. Akbal. «Düş Sevi» adlı öyküsünde: «...Bir öğrenme duyuyordum. O kara, kuru, çirkin kıza gözümün önünde görüyordum. El sürülemez bir yaratık. Bayağı, pis, iğrenç, çirkin. Nasıl öpülebilirdi böyle, nasıl oksanabilirdi? Nasıl düşler yaratabilirdi insanın içinde?..» böyle bir kız yada oğlan sevmek gerçekten kolay değildir. Devrimci değilsen, S. Falk gibi has bir yazar da değilsen, ne denli özensen sevecezsün o kıza. Ama gene de aklımın ermediği her hikayeyi «insancıl» değil diye yargılayan, yıllar yılı «insancılık» diye tutturana ağabeylerimizin böyle yazmaları o kızcağızlara karşı utanıyor bizleri. Gerçi O. Akbal acımasız bir yazar değildir. Kendisiyle ve hikayeleriyle çelişkiye düşse de,

vakit vakit insan sevgisini kanıtlayan hikayeleri de var. «İnsan Hayvanı» bunlardan biri. Kente gelmiş köylü çocuğunu hor gören otobüs yolcularının yaptığına vicdanı sızlar. Atatürk'ün «efendimiz» dediği bu köylü'yü, Cumhuriyetin ilanından şu kadar yıl sonra bir Atatürkçü aydın yeniden adlandırıp «İnsan Hayvanı» diyebiliyorsa, «efendimiz»i gene Atatürk'ün halkı itip kakıyorsa, ve yıllardır «İnsan Hayvanı» gibi acıklı olmaktan öteye geçemeyen sadakalarıyla da başka davranışlarıyla da efendimiz hayvanlıktan kurtulamıyorsa, efendilerimiz de, kölelerimiz de, Atatürkümüzü de yeniden ele alıp düşünmemizin gereği vardır. Bu öykü gerçekçesine rastlamış en iyi öyküsüdür kitabın kanımca.

«Bataklık Gemisi»nde yazar yobazlarla, ahlak düşkünün patronuyla bir dergide çalıştığı günleri anlatır. Öyle uzun boylu bir slentus yoktur; canciğerdir onlarla. Patronla ayrı dostluk eder, yobazla ayrı. Tartışmayı, başkaldırılmayı aklına bile getirmedi. Geçirir gider. Şöyle yazar: «Basımı sallardım hep. Ulu dinlerdim.» Atatürk'de genç-

REKLÂMLARINIZ İÇİN



BASIN İLAN KURUMU

Genel Müdürlük

Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1 İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Teleg. Adr. : BASINKURUMU

100 SORUDA FELSEFE EL KİTABI, Selahattin Hilav, Gerçek Yayınevi, 216 sayfa, 10 Lira — Felsefe nedir? Felsefe ile mitoloji, din ve bilim arasında ne gibi ilişkiler vardır? Eski Yunan felsefesinin önemi nereden gelmektedir. İslam düşüncesinin özellikleri nelerdir? Hegel'in felsefi görüşleri nelerdir? Marksizm ve felsefe arasında ne gibi ilişkiler vardır. Varoluşçuluğun temelleri nelerdir? Selahattin Hilav, felsefi düşünceyi tanımak isteyen herkesin ilk başta aklına takılan bu sorulara cevapladıktan sonra, Türkiye gerçeği ile felsefe arasındaki ilişkileri de ele almış, Türkiye'de «felsefe»nin ve «filozof»ların bulunmasını yeni bir görüş açısından inceleyerek açıklamıştır. Kitabın sonundaki «Küçük Felsefe Sözlüğü»nde de, felsefe terimleri ve kavramları örnekler verilerek açıklanmıştır.

SPARTAKÜS (Kölelerin İsyanı), Arthur Koestler, Türkçesi: Zuhul Avcı, Toplum Yayınevi, 326 sayfa 15 Lira — Spartaküs, iki bin yıl önce Roma'da ilk köleler isyanını başlatan büyük dev-



rimcidir. Binlerce köleyi, ezilmiş uyardırıp egemen sınıfa ve düzene karşı başkaldırmağa çağırmış, onbinleri peşinden sürüklemiştir. Koestler, kitabında, ikibin yıl önce yaşamış bu kahramana, ahıyazısı kadar çarpışık bir ruh, zaafı, şüpheler, hayal kırıklıkları, yani kısaca bir felsefe vermektedir.

GÜNDOĞUSU, Behzât Ay, Deniz Yayınları, 78 sayfa, 4 Lira — Devrimizde kıyıma uğrayan öğretmenlerin en başında gelen isimlerindendir Behzât Ay... Düğünce ve eylemlerinden dolayı sürgünden sürgüne koşulmuştur. Ay, bu sürgünler sırasında gözlemlerini bir kitap halinde toplayarak kent insanına ve özellikle son zamanlarda teorik tartışmalarda ülke gerçeklerinden hayli uzaklaşmış devrimcilerle sunmaktadır.

nce çağrısında böyle yapın demiydi! Böyle başını sallayıp ayılgını da aldıktan sonra arada bir iğrendiğini de yazarak yakını Patronundan: «Böyleydi işte bizim derginin patronu. Şaşardım kimse görmez, kimse anlamaz mıydı bu numaraları?» Anlamıyacak ne var bunda, neden bilmezlikten gelir bay Akbal? Elbette başkaları da anlıyordur ama ne yapınlar; geleceği garantiye alınmamış memurcular baş sallamasınlar da işten mi atılınsınlar. Geçim sıkıntısı çekmeyecekler bile göze alamazken baş kaldırmayı! Bay Akbal bu öyküdeki sususunu nedenini şöyle açıklamış: «Olup bitenleri fazla ciddiye almazsınız, çevrenizdeki olayları ve insanları bir komedi sahnesinde seyrediyormuş gibi davranırsanız bu gemide yolculuk etmekten sıkılmıyorsunuz. Nitekim ben de sıkılmıyordum...» Orası belli ya, ya olanı biteni ciddiye alan biri çıkar bu fatalist görüşü benimsemese?... Onlara da yanıtı hazır bay Akbal'ın; Geçenlerde Cumhuriyet Gazetesinde yazdı: «...Atatürk düşmanları arasında ister aşırı solcular, ister aşırı sağcılar bulunsun, farketmez. Hepsi devrimciğe kendi çıkarları açısından karşıdır. Hepsi Atatürk Üküsünü yıkmak, yok etmek bevesinde telaşdadır...» O. Akbal gibi devrimci olmak kimin haddine!..

Bir yazının toplumcu görüşünü sanatına yanlış yansıtması, o sanatı kapsıyacak öteki öğeleri: özlü, dilli, biçimi de bozacaktır. Duyarlık, tek başına hiçbir toplumsal temele dayanmaksızın ortaya atılan duyarlık - O. Akbal'ın gibi. hikaye içinde yol alırken gerçeğine çarpamazsa, rastlaşamazsa elbette gülüne düşer. Ta ki Sait Faik gibi, has, özgün bir yazar ola. «Tarzan ölümündeki duyarlık, geçmişe özlem, çocukluk günleri, anılar, yalnızlık, çocuksuluk konuları çevresinde dönen ama bunların gerçeğini kısıramadan iç dökme olarak yitip giden karamalar durumuna düşmüştür. Bu bakımdan duyarlık hikayelerinin getirebileceği bir zenginlik, yenilik de taşımazlar.

Akbal çoğunca hikayelerini «Ölü bir an. Yaşıyoruz diye kendimizi aldatıyoruz. Öldüğümüzü gizliyoruz, birbirimizden, kendimizden...» gibi SON'lar, Yazar izin verse hikayesini okuduktan sonra öldüğümüzü kendimiz anlasak nasıl olur acaba! Hem üzülmeyin Tarzanlar ömez bu düzenlerde biri batar öteki bitir. Kendisi, payına düşen Tarzanı bildi, gelecek kuşaklar için Amerikan endüstrisi yeni yeni kurtarıcılar yaratacaktır. Başka yeni yazarlar da o kurtarıcılar duyarlık hikayelerini yazınlar diye! Ölse keşke TARZANLAR.

«Hayri Bey'in Üsküdar» da

Akbal gene iyi yürekli bir yazar olduğunu gösterir. Başarısızlıkla sonuçlanan bir ticaret işine giren baba dostu emekli Hayri bey'in kırk yılda bir uğradığı evine, koca adam olup da gittiğinde öğrenirki ölmeden önce Hayri beyin istediği ve yediği kaymaklı komposto'dur. İç tutarsızlıklarına imnenin uzun süreceği bu hikayede SON'a da şudur: «...Yıllarca gidemedim bu yabancı Üsküdar'a. Hele kaymaklı kadayflara, tatlılara, kompostolara düşman kesildim. Nasıl yerler o ağır tatlıları! Nesini severler o Üsküdarın! Ben yitirmiştim kendi Üsküdarımı, Hayri bey'in Üsküdarını. Herkes de yitirsin istedim!» Ne iyi bir insan O. Akbal değil mi? Bir uzak baba dostu için bile o ağır (!) kompostoları, tatlıları yemez içmez olursa, Üsküdar'a yıllarca gitmezse, kimbilir daha yakın dostları için neler yapmaz! Dostları da onun için tabii... Gene hikayeyi yaralayan bir «musallat fikri» vardır Akbal'ın hikayelerinde: öyle herkesle benzemeyen, tuhaf bir adam olduğu saplantısı. Kimi hikayelerinde bütün içinde, kimilerinde de pat diye karşınıza çıkan bu niteliğe de örnekler verelim: «Bir benim dışarda kalan gören yok bunu.» (Yitip Giden) «Herkes dinler ben kağıtın şatolar kururum...» (Fallardaki Erkek) «Bir bana okurdu yazdıklarını...» (Fallardaki Erkek). «Bir benim akşam kuşlarının varlığını bilen duyan...» (Akşam Kuşları), «Gazete okuyan bir ben varım.» (Şubat Sabahı), «Herşey yolundaymışca-

sına bir bencillik! Bir ben değilim böyle olan...» (Köprüde bir adam). 40 kez söyleyince olur nerdeyse bizi de kendisini de l. derler -telkin, ikna yöntemidir. nandırarak öyle bir anlaşmaz, yalnız adam olduğuna ya, inansak ne çıkacak bundan? Akbal'a bunları söyleten nedir?

Binde bir gelen (authentic) has yazarlardandır S. Faik. Ay. nı duyarlıktan çıkma, bir kuşakta bir kaç tane has yazar görülmüş şey de değildir. Akbal'da yanılmış, has yazarlığa özennmiş bir kez. Olur iş değil! S. Faik'te öyle sokak sokak doluşmalar, insanlardan kagmalar falan var ya Akbal da onları anıttırır bize. Ama, S. Faik'te toplum dışı, kaçaklık, aylaklık gibi görünen başkaldırı bugün yani ölümünden onbeş yıl sonra aynı biçimde sürdürüleceği iddia edilecek bir özellik değildir, o yaşantının uzantıları elbette çağdaş bir sanat sorununa, en azından hipiciliğe dönüştürüldü. yapay bir yazarlık kurumu taslamak için ya da benelik satmak için yasamlan geylek değil, onun öz yaşantıdır. Bunlar dışında kaynağı yok gibidir S. Faik'in. Akbal sanatının özü burada, bu S. Faik öykünmesinde toplanır. İstanbulu bilirim demeler, Kumkapı'dan, tünelden, bahçelardan, helvacılardan söz açmalar hep o özenden çıkar. Bu yüzden Akbal'daki aylaklık özenti bir yapmacıktan öteye geçip sanata dönüşmez, bu yüzden Köprü'dü anlatmasında (Köprüde Bir Adam), Tüneli anlatmasında (Şu-

bat Sabahı), Pasajı anlatmasında (Haziran Öğlesi) Sait Faik'i tanıyan her okurun tüylerini diken diken edecek bir çığlık vardır. Sait Faik bir bakıma istismar edilmektedir bu öykülerde. Ve elbette bu temelsiz toplumsallığın ve yalancılıktan edinilen duyarlığın, öz aşamasına varamayan bu konuların dili de tutucu, kendi bağlarından kopup kopup yıkılan, diriliğini canlılığını yitirmiş bir dil olmak zorundadır. «Tüyleri ürperiyor bacaklarına. Bana doğru esiyor gizli bir esin. Gelecek esin, hızlanacak, koşacak, taşacak, koyacak bütün sözcükleri, l. tecek, silecek. Vücutlar yenecek sözcükleri...» (Benden Kurtulmak) gibi söyleyişleri «marifet» sanan bir dil anlayışı.

Önemli bir kitaptır Tarzan Öldü gene de. Yazınımızda önünü sürdükçe, armağanlarda yargıcılık yaparak kendine iyi bir yer sağlamış bir yazar modelini araştıracılara ve son günlerde piyasaya çıkmış hink! deyiçi hızlı eleştiricilere sunduğu için önemlidir. Öyle bir model ki; çoğu Atatürkçü ve devrimci olduğunu söyleyen gençlerin kavgasını bir «muhkem mevki» den seyrettikten sonra günlerde'inde: «Başka bir genç geldi, (vurdular vurdular) diyor. Bir genç ya yarılanmış ya ölmüş. (yanında düştü) diyor. Hep öyledir, yanımızda derler ama öteki yandakine bir şey olmaz neden... Asker yetiştirse de dursa kavgalar. Ordumuz olmasa ne yapardık bilmem. Gene gelirler subaylar, erler ciplerle, tanklarla Gençlerle sarmaş dolaş olurlar. Bugün de yarın da... Bir mutlu, bir huzur dolar içlere...» diye bir oh çekip o gününü kapayan, (Varlık 745), Solcu olarak Moskova'ya çağrılan, Rusya seferinde «Atatürk zamanı iyiydi ne komünistlik vardı ne yobazlık.» dediği bilinen, «öyle miydi?». 21 Haziran C. er. te 1969'da Çiçek Pasajında bir için «Beğenmiyorum son yazdıklarımı, belki bir gün beğeneceğim vereceğim dergilere...» (Varlık 745) diye itirafda bulunan, aradan bir kaç ay geçmeden neden beğenmediklerini beğeniverip kitap bastırın. ve övgüsel göklere ulaşan sakız keblebi seven ve alan ve birini yiyip ötekini baş parmağıyla havalara atmak müsrifliğinde bulunan, (Haziran öğlesi) üstelik «kuşlar görsem veririm onlara peşini» diye de cömert yönünü dile getiren (Haziran Öğlesi), ardından gezi parkına gidip «Tek başıma benim olan» bir bank arayan (Haz. Öğl.) Gazetesindeki kögesine Marxist görüşün sözcülüğünü yapan Brecht'in şiirini de alan:

«...Genç İskender fethetti Hindistanı tek başına mı?...» diye karamanlar yaratılmasına karşı bir şiir, «Bir gün gelecek tarihlerde yalnızca «büyük» kişilerin öyküsü yer almayacak, Yığınları ezerek inleterek «kahraman» geçinenler ortadan kalkacak. Ne zaman mı? Brecht'in bilincini emekçileri yeryüzünü doldurup taşıınca...» diye akıllıca yanıtlar da verebilen, haydan gelmiş huya gider bir sınıfın iyi yürekli son sözcülerinden biri olan bu hikayeci modelini incelemek eleştirmecilerin görevidir.

Açıklama

Dergimizin 169'cu sayısında çıkan «Devrimci bir tiyatro nasıl yazılabilir?» başlıklı yazıya Orhan Duru aşağıdaki açıklamayı göndermiştir.

Polonyalı yazar Mrozek'ten uyguladığım «Sınırdaki Ev» adlı oyunun «Karşı - devrimci» olarak nitelendirilmesi, kavram karmaşasına tam bir örnektir.

«Karşı - devrimci» deyimi ilk önce Mirabeau tarafından Fransız devrimini yıkmaya çalışanlar için kullanılmıştır. Bu deyim olsa olsa devrimin gerçekleştirildiği bir ülkede, bu devrimi yıkmaya çalışanlara uygun düşer. Türkiye'de böyle bir durum yoktur. Türkiye'de ancak ilericilerden, gericilerden, devrimcilerden, tutuculardan söz ağılabılır.

«Sınırdaki Ev»'nin tutucu ya da gerici bir oyun olduğu söylenmek isteniyorsa, bu suçlamayı yapanları konarım. «Sınırdaki ev» adlı oyun da ortadadır, şimdiye kadar yazıklarım, dünya görüşüm de açıktır, ortadır.

Bu oyun, Türkiye'de karyokinez yoluyla bölünen devrimci ve ilericilerin bir bölümünün görüşleri nedeniyle suçlanıyorsa, bunları söyleyenleri insafa çağırıyorum.

Türkiye Tiyatro İşçileri Sendikası ile işveren arasında çıkan anlaşmazlıkta tabiatım gereği sendikamın yanındayım. Şimdi T. - Sen greve gitmiştir. Başarılı olmasını dilerim. Ancak sendikamın işverenle uğraşması içinde «Sınırdaki ev» bir gerekçe olarak öne sürülmek isteniyorsa, gerçek nedenler açıkça ortaya konulursa, yazar uyarılmıyorsa, bu davranışın dürüst bir tutum olduğunu söylemek kolay değildir. Alt tarafı ben de bir emekçiyim ve bu oyun da bir emek ürünüdür.

Asaf Çiğiltepe'yi saygıyla anarım. Asaf arkadaşım ve sağken kendisi de çamur atmalardan kurtulmamıştı. Ölümünden bir kaç yıl önce tiyatrodan uzaklaştığı kimi sanatçılar bir basın toplantısı yapıp Asaf Çiğiltepe'yi «Patronun adamı» olarak ilan etmişlerdi. Bu suçlama Asafa bulamamıştı bile...

Türkiyede bugün herşeyden çok devrimci çizgi içinde bulunan kişilerin birleşmesi, işbirliği yapması ve en önemlisi birbirinin kuyusunu kazması gereklidir.

Orhan DURU

MAO TSE-TUNG
TÜSEKME ESERLERİ
birinci cilt • birinci kitap
çıktı
SER YAYINLARI
NECATİBEY CAD:27/28 • yenişehir ANKARA

Sağcılar sevinç, Sol Kemalistler ise tedirginlik içerisinde!



haftanın-karikatürü

Serbest Kürsü
Herkesin Söz Hakkı



Yöneten Mesul Müdür: Tahsin ÖZTİN

200'ER LİRA HARAÇ ALDIK

29 Aralık 1969 günü İstanbul Güneş Elektrik Motor Fabrikasında çalışmaya başladık. 14 Ocak 1970 tarihinde kadar ücretlerimiz 200'er liralık seviyede idi. Ancak, Türk İşleri Bakanlığı'nın 1226 sayılı tebliğinde bu ücretlere dedektörlük, diğer sosyal yardımlar, vergiler, tahsilatlar eklenmiştir. Böylece 200'er lira ücretler 400'e kadar yükseldi. Bu artışın emekçilerimize yararlı değil, aksine zararlı olduğunu düşünmekteyiz. Bu artışın emekçilerin yararına değil, devlet bütçesinin yararına olduğunu düşünmekteyiz. Bu artışın emekçilerin yararına değil, devlet bütçesinin yararına olduğunu düşünmekteyiz. Bu artışın emekçilerin yararına değil, devlet bütçesinin yararına olduğunu düşünmekteyiz.

ULUFE!

(Hürriyet - 23 Mart, 1970)

Sıkmabaş Şule gazaba geldi

Düşmanlarımızın binbir hücumu ile karşı karşıya bulunduğumuz şu son derece kritik zamanda küçük - büyük, genç-yaşlı, kadın - erkek, imanlı bütün müslümanları umumî bir kampanyaya davet ediyorum.

Bu kampanya, iftiralarla dolu bir kitaptan alınmış olan bu 350.000 dolar uydurmasını mal bulmuş mağrûbler misali yayan ve nesreden TRT'yi ve başta memleketi kızıl kana bulamaya, bu güzel yurdu kiplüklü bir rejimle kızıl bir cehenneme döndürmeğe ant içmiş olduğu şüpheli götürmeyen solcu ANT mecmuası olduğu halde, bütün solcu basını tel'in ve protesto kampanyasıdır.

Eli kalem tutan, «müslümanım» diyen ve hakiki müslüman olan herkes... Rûz-u Mahşerde Cenabı Rabbül Alemin'in huzuru altına temiz bir vicdan ve ak bir aklıyla çıkmak, İndallah'da manevî mes'uliyetten kurtulmak isteyen her mü'min bu mühim ve umumî kampanyaya katılmalı ve üzerine düşen vazifeyi, icabederse her türlü fedakârlığı göstererek yapmalıdır.

SULE YÜKSEL SENLER
(Bugün - 29.5.1970)

Başbakan'ın konuşmalarını köşesinde aynen tefrika etmekle fikra yazarlığı yaptığını zanneden Son Havadisçi Tekin Erer, Millî Güvenlik Kurulu bildirisini de, şu sunuşla aynen iltibas etmiştir: «Tebliğ her bakımdan önemlidir. 1961 anayasasının getirdiği ve vatanın millî güvenliği için Riyaseticumhur, hükümet ve orduyu işbirliği haline getiren bu kurul, dokuz yıldan beri ilk defa iç politika konusunda bu kadar sert ve dikkat çekici bir tebliğ yayınlamaktadır. Bu tebliğin manası her bakımdan değerlenmelidir. Anlayana pek çok şeyler ifade eden bu tebliğ, temennî ederiz ki, hitap ettiği müesseseler üzerinde gerekli tesiri yapıyor olsun.»

Yine Son Havadis'te Orhan Seyfi Orhon, Millî Güvenlik Kurulu'na şöyle alkış tutmaktadır: «Aşırı sol propagandacıları, bütün gayizleriyle hükümete hücum ediyorlar. Millî Güvenlik Konseyi bildirisini, çetelerini paniğe uğrattı. Telaştalar. Dağılan kuvvetlerini toplamaya uğraşıyorlar. Bu haliler, gençleri memleketinde anarşi çıkarmaya yönlendiriyor. Onun için Millî Güvenlik Kurulu'ndan korkuyorlar. Onun için bu kurulun gençlere bir bildiri yayınlamasını istemiyorlar. Lekeli onlardır! Kotuklarının altında saklanan orak çekiçler duruyor.»

Babıalide Sabah Gazetesinde İsmail Oğuz ise, İnönü'nün gençlere verdiği Amerikancılık dersini çok beğenmiş, derhal kaleme döşenmiştir: «Sayın İsmet İnönü'nün o boyanattım dinleyeni, İnönü'yü ne kadar sevmelersen sevmesinler, mutlaka O'na bağlanırlardı. Çünkü, İnönü, gençleri her zamanki gibi tahrik edecek yerde bu defa te'dip etmiş, hatta istisken bile almıştır. Ne olurdu sayın İsmet İnönü, her zaman böyle hislerinden, ihtiraslarından ve inadlarından uzak kalabilse ve konuşabilseydi. İnanırsanız ki, memleket bugünkünden çok daha müreffeh bir seviyeye yükselmiş olurdu.»

Yeni Gazete'de Evet Güreşin, Millî Güvenlik Kurulu'nun bildirisini, «Çatışmalar karşısında silahlı kuvvetler temsilcilerinin olayları şalayıcı tutum almaları» açısından olumlu karşılamış, ancak kurulun yetki sınırlarını aşmış olabileceği endişelerini belirtmiştir: «Açıkça ifade edilmemekle birlikte, sivil iktidarın üstünlüğü yerine bir sivil - asker karma yönetiminin yürütüldüğü intibaı kamuoyunda yaratılıyordu. Şu bildiriyle bu intiba artık kanaate çevrilmiştir. Anayasa ve hukuk düzeni bakımından yararlılığı yanında sakıncalı olduğu da açıktır. Zira böyle bir kanaatin yerleşmesi sivil otoriteye karşı güvensizliği

biraz daha artırmıştır ve eğer uygulama aynı şekilde devam ederse büsbütün artıracaktır.»

Sol kemalistlerden İhan Selçuk CHP üzerine yazdığı bir tahlil yazısında Ecevit'in partiyi sivil - asker bürokratlardan kopardığını, orduyla CHP arasına uçurum soktuğunu belirttiğinden sonra şu endişeyi dile getirmiştir: «Temelden yanlış bir eski Demokrat görüşüyle, emperyalizmin cirit attığı bir ülkede tarihi dayanaklarını kendi elleriyle birer birer yıkmaktadır Halk Partisi... Rejimin iflasına doğru dönmeye gittiğimiz şu günlerde de partide yeni bir çözümlü başlanmıştır. Bakalım İsmet Paşa'nın nefesi bu çözümlü durdurabilecek midir?»

Fakat hemen ertesi günkü fıkrasında İnönü'nün de yerini tesbit etmiştir: «İsmet Paşamız, değeri 40 milyon liralık gayrimenkulünden konuşup 'Universiteye polis girer' diye icazet verir. Böyle bir rejimde erdem yoktur.»



Bir zamanlar el üstünde tuttuğu CHP'nin, İnönü'nün, Ecevit'in durumu karşısında Selçuk'un hayal kırıklığı gerçekten büyüktür. Halk Partisi'ni orduya arasına uçurmuş olduğu için eleştiren İhan Selçuk'un, ertesi gün ordunun en yüksek komutanlarının yayınladığı bildiri karşısında ikinci hayal kırıklığı daha da ilginçtir. Millî Güvenlik Kurulu'na şöyle serzenişte bulunmuştur: «Ordunun heri gelen paşalarının Süleyman Bey başkanlığında ve kabine üyeleriyle toplanıp anayasaya aykırı bildiri yayınlamaları ve Atatürk gençliğine göz dağı vermek istemeleri, her şey bir yana, paşalar adına talihât bir davranıştır. Bizim her zaman söylediğimiz ve tekrarladığımız bir ilke vardır: 'Türk ordusu günlük politikaya dışında, ama Kemalist ideolojinin içindedir.' İktidar politikacılarıyla aynı kurullarda ordunun temsilcisi olarak çalışmak durumunda bulunan komutanların dikkatli olmak zorundadırlar.»

Millî Güvenlik Kurulu bildirisinden tedirgin olan bir başka sol kemalist de, Akşam'ın yazarı İhami Soysal'dır. Kurulu'nun şu nasihatları çekmiştir: «Millî

Güvenlik Kurulu, bildiri yayımlama hakkına sahip değildir. Yayınlanan bildirinin üzerine gelince, 'Devletimiz rejime yönelecek taşkınlığı önleyecek güçtedir' diye ortaya çıkmak, vatandaşları 'Devlete güven içine işlerine devam davet etmek' de Millî Güvenlik Kurulu'nun işi değildir. Türkiye'nin sosyo - ekonomik durumu, bu durumun sorumluları kesinlikle belli olmadan ahkam yürütmek de Millî Güvenlik Kurulu'nun işi değildir.»

Soysal, ertesi gün, «Devrimci Ordu Gücü» imzasıyla yayımlanan bir bildiriye teselli buluyordu: «Millî Güvenlik Kurulu tarafından yayımlanan bildiriye cevap teşkil eden bu bildiri, şimdiye kadar alınganmış, tertip koku bildirişlerden farklı bir hava taşımaktadır. Kemalist devrimi yolundan sapıranlara bir ihtar, bir uyarı niteliğindeki bu bildiri, Türk Ordusu'nun Atatürkçü, Kemalist niteliğini göz önünde daima tasadığını göstermesi, askeri her türlü cunta oyunlarını reddetmesi bakımından ibretle, dikkatle incelenmesi ve çağırısına kulak verilmesi gereken bir bildiri gibidir...»

Türkiye'nin dardine deva: Garsoniyer!

Eğer kıssa ve de garsoniyer sahibi bir arkadaşınızın anahtarını elde edememişseniz, sizi arzu eden, sizin arzu ettiğiniz erkekle sevmek imkanına hiç sahip değilsinizdir. Birbirinize yanar yanar, belli bir cinselliğe varır, sonra ayrılırsınız. Bence Türkiye'de insanları sinirli yapan, çözülmez yapan budur herhalde... Türk kadınlara bir öğüt vermek isterim. Erkeğin ilgisini sürdürmek istiyorsanız, arzu ettiğiniz erkeğinizde sizinle en uç noktalara kadar sevmeyi saklamayınız. Borçları, çirkinlikleri, savaşları unutmak kısa bir süre için... İld çıplak bedenini unutulmuşluğuna, dünyayı unutulmuşluğuna bırakmak!

AJDA PAKKAN
(Akşam - 3.4.1970)

Solcu Gazetede CIA kahramanı

Emperyalizmin en etkili propaganda araçlarından biri hiç şüphesiz yayın ve kültür yoluyla yaptığı beyin yıkamadır. Özellikle son yıllarda resimli roman, foto roman adı altında kitleleri küçük burjuva tutukuları körlüklenmekte, özellikle gençler bu çıkar düzenine şartlandırılmakta, uluslararası alanda emperyalist ajanların sosyalist ülkelere karşı giriştikleri yıkıcı faaliyetler, «kahramanlık» havası içerisinde ve emperyalizme hak verecek biçimde işlenmektedir.

Emperyalizmin bu beyin yıkama faaliyetine nihayet solcu Akşam Gazetesi de alet olmuştur. Son zamanlarda yayınladığı «Foto Roman - Magazini» ilavesindeki «Cehennemde İki Kadın» isimli resimli romanda resmen bir CIA ajanının kahramanlıkları (!) tefrika edilmektedir.

Gazetenin içinde solcu yazarlar Amerikan emperyalizmine karşı kalemler oynatırken, aynı gazetenin başka köşesinde emperyalizm ajanlarının mitleştirilmesi, 1970 Türkiye'sinde Amerika için gerçekten büyük başarıdır.